

den röde

ARBEIDEREN

Nr. 11-12 1975 3. Årg.

Organ for Kommunistisk Arbeiderforbund

Pris Kr. 2. -

Kampen mot statens lønnskomite: AVVIS ARBEIDSRETTE, STOL PÅ EGNE OG ARBEIDER KLASSENS KREFTER!

Kommunistisk Arbeiderforbund vedtok og sendte 17. november følgende resolusjon til de NRK-ansatte som gikk til streik den 20. november, og til alle NTL-avdelinger i Oslo:

"Kommunistisk Arbeiderforbund gir sin fulle støtte til den vilje til kamp mot Statens lønnskomite's delinnstilling II som kommer til uttrykk i streiken ved NRK.

Delinnstilling II kom nærmere 1 år forsinket. Dette er en helt ubrukbar unnskyldning for å presse gjennom innstillingen uten reell behandling på grunnplanet og uten etatvise og lokale forhandlinger. "Forhandlinger" på topplan mellom de samme som har utarbeidet innstillingen, er ikke forhandlinger i det hele tatt, men bare et dårlig skuebrød.

Forts. side 4

ANGOLA: KLASSEKAMP OG KRIG IMPERIALISTENE INNBYRDES

Angola er et av de rikeste og største landene på det afrikanske kontinentet, samtidig som befolkningen er en av Afrikas fattigste.

I nærmere 500 år har Angola vært portugisisk koloni: plyndret for råvarer og arbeidskraft. Selvom slavetransportene har opphørt, har Angolas befolkning fram til i dag vært pålagt tvangsarbeid i gruver og på plantasjer - arbeidskraft betalt med sultelønn. Nærmere 90 % av landets befolkning på ca. 6 millioner innbyggere arbeider innenfor jordbruket: på europeiske farmer og plantasjer eller på små jordlapper.

Forts. neste side

LØNNINGENE BAK INFLASJONEN?

Borgerskapet, dets talsmenn i LO og sosialdemokratiet, og dets økonomiske "eksperter" (bl.a. NKP-eren og professoren Leif Johansen) hamrer stadig på at inflasjonen drives fram av økte lønninger. På denne måten for-

søker de bl.a. å overbevise om at det er nødvendig med lønnsnedslag gjennom samordnede tariffoppgjør.

Arbeidernes direkte erfaring av at prisene alltid ligger et hode foran lønningene og prole-

tariatets vitenskap har for lengst vist det uholdbare i dette.

Møt Kleppes borgerlige "ekspertise" med marxismens kritikk av den politiske økonomi! Les på side 10

LES ...

NKP-HØYRE OM OG UT

Se side. 3

I SYNSVINKLEN

Se side. 14

SV-DNA STÅR SAMMEN OM "KRISE- POLITIKKEN"

Se side. 7

SOSIALIMPERIALISMEN: DET INDISKE EKSEMPEL

Blant dem som kaller seg sosialister og kommunister, fins det to forskjellige grupper som ikke godtar at Sovjetunionen er blitt et kapitalistisk og imperialistisk land: For det første dem som er ute etter å forsvare Sovjetunionens interesser, for det andre dem som ikke har tilstrekkelig kjennskap til de siste tiårs utvikling i Sovjetunionen. Disse to gruppene gjelder det å skille fra hverandre - ved å bekjempe de første, og overbevise de siste gjennom saklig debatt og opplysning.

Den småborgerlige AKP-gruppen har med sin moralistiske og platte anti-sovjetiske propaganda, som bare er et uttrykk for de småborgerlig og borgerlig-nasjonalistiske interesser de representerer, bidratt til det motsatte, nemlig til å sveise disse to helt forskjellige gruppene sammen i et felles forsvar for Sovjets "sosialistiske" karakter. Dermed har de svekket proletariatets kamp mot sosialimperialismen og imperialismen i det hele tatt, og ikke minst bidratt til å svekke omdømmet til de kinesiske kommunistene, som AKP-gruppen har opphøyd seg til talsmenn for, men som har en helt annen og marxist-leninistisk analyse av Sovjetunionen.

Vi for vår del vil i tida som kommer, legge spesielt stor vekt på å avsløre Sovjetunionens sanne kapitalistiske og sosialimperialistiske karakter.

Vi begynner i dette nummer om Sovjets forhold til India.

Se side 6

ANGOLA: KLASSEKAMP OG KRIG IMPERIALISTENE INNBYRDES

Forts. fra side 1

I tillegg til bl.a. bomull, sukker, mais og sesal er kaffeproduksjonen den viktigste jordbruksnæring. Fram til 1973 var kaffe Angolas viktigste eksportvare. Men nærmere 80% av denne virksomheten kontrolleres av franske interesser. De store plantasjene administreres via eiere i Paris og Lisboa. Også småproduksjonen innen jordbruket er i siste instans fullstendig dominert av utenlandske interesser ved at europeiske monopolforetak dominerer omsetningen og dikterer prisene.

Utbyttingen og arbeidsløsheten har i Angolas byer skapt store slumområder. I tillegg til den lutfattige afrikanske befolkningen, har Angola også mottatt arbeidsløse fra Portugal. Omkring 1960 emigrerte hundretusener fattige portugisere på jakt etter arbeid. En del "slo seg opp", andre var henvist samme tilværelse som afrikanerne. Imidlertid har den hvite minoriteten på ca. 600 000 vært en sterk reaksjonær og rasistisk

kraft som har latt seg mobilisere som leiesoldater og rasistiske terrorister. Hundretusener har igjen vendt tilbake til Portugal for kolonien fikk sin formelle selvstendighet 11. november.

I tillegg til kaffe og andre jordbruksprodukter har Angola bl.a. store forekomster av jernmalm, fosfater, koppar, diamanter, gull og olje. Den portugisiske kontroll over dette eldorado av råvarer er forlengst brutt. Mineralforekomstene og oljefunnene har trukket de store internasjonale selskapene til Angola. Mineralutvinning krever enorme kapitalinvesteringer, noe Portugal ikke maktet uten assistanse fra den internasjonale storkapital. En annen grunn til at Portugals tid som kolonimakt er over henger sammen med en opptrapping av frigjøringsbevegelsenes kamper i Mocambique, Guinea-Bissau og Angola rundt 1960. Portugal ble i stadig sterkere grad avhengig av Nato-støtte for å hindre at det brøt ut revolusjon i sine kolonier. Men den militære og økonomiske støtten fra bl.a. USA og Frankrike (men også Vest-Tyskland, Storbritannia og Belgia) ble samtidig det endelige nådestøtet for Portugal som kolonimakt. Nye imperialistmakter fikk kontroll over Angolas råvarer, billige arbeidskraft og markeder. I dag har Frankrike nærmest full kontroll over kaffeproduksjo-

nen. Sør-Afrika, gjennom firmaet Diamang, behersker diamantutvinningen. Jernmalmsproduksjonen domineres av et internasjonalt konsortium der bl.a. Krupp, British Steel, det amerikanske Bethlehem, det danske Højgaard & Schultz ved siden av det franske firma Sidelor deltar.

Nord i Angola ligger den viktige Cabinda-enklaven med enorme olje- og fosfatforekomster. Alene i 1974 hadde oljeproduksjonen en verdi av 400 millioner dollars og den er i dag landets viktigste eksportvare. Oljen har vært utnyttet av det amerikanske Gulf Oil, og Esso er på jakt etter nye forekomster langs Cabindas kyst. Et firma i Rockefellerdynastiet, Clark Canadian Exploration Co, har hatt rettighetene på fosfatforekomstene. (De samme imperialistmaktenes kontrollerer også de øvrige naturressurser som Angola har så mange av.)

I den nevnte Cabinda-enklaven har det eksistert en "frigjøringsbevegelse" FLEC (Fronten for Cabinda-enklavens befrielse). FLEC's oppgave har vært å løsrive Cabinda fra Angola og opprette en utbryterstat. Bevegelsen er opprettet og finansiert av USA-imperialismen med støtte av andre imperialistmakter som har interesser i området. Typisk nok sitter lederen for FLEC i den afrikanske direksjonen i et fransk oljeselskap. Imperialismens rovdrift på landets ressurser har fulgt det tradisjonelle mønster: råvarer som olje og jern eksporteres samtidig som Angola importerer ferdiglede oljeprodukter og stål. Konkurransen mellom de kapitalistiske land skjerpes stadig. Like viktig som kontroll over selve råvareproduksjonen er imperialistmaktenes forsvar av sine interesser.

Med sin beliggenhet på Afrikas sørvest kyst er Angola av svært viktig militærstrategisk betydning. Våpenleveranser, teknisk og økonomisk bistand fra bl.a. USA, Sovjet og Frankrike har funnet veien til de forskjellige frigjøringsbevegelsene for å sikre disse maktenes interesser i Angola. Reaksjonære afrikanske stater som Zaire og Sør-Afrika som ser sin eksistens truet av et fritt Angola, har bidratt med leiesoldater.

FRIGJØRINGSBEVEGELSENE.

Det går sterke klassemessige, geografiske, men også etniske skillelinjer mellom de tre frigjøringsbevegelsene MPLA, FNLA og UNITA. I Guinea-Bissau og Mocambique var frigjøringsbevegelsene PAIGC og FRELIMO i mindre grad enn de i Angola hemmet av stammemotsetninger. Selv om de tre nevnte bevegelsene i Angola alle har ført en kamp mot det portugisiske kolonivelde, representerer de høyst ulike syn på nykolonialismen, representert ved den internasjonale storkapitalen.

MPLA (Folkefronten for frigjøring av Angola).

Dette er den største av de tre frigjøringsbevegelsene og klart den eneste progressive. Den ble dannet allerede i 1956 og står under ledelse av Antonio Neto. Bevegelsen har siden 1961 ført en væpnet kamp mot portugiserne. Geriljakrigen som har pågått i nærmere 15 år har i de MPLA-kontrollerte områdene ført til en omlegging spesielt av jordbrukssektoren p.g.a. krigssituasjonen. De små individuelt drevne jordlappene utnyttet i dag på samvirkebasis osv. Det ser ut til at MPLA både økonomisk og politisk planmessig utnytter de mu-

11/11 - 75
Dagbladet GRUNNLAGT 1868
Ansvarlige redaktører:
ROALD STORSLETEN og ARVE SOLSTAD
Adm. direktør: STEINAR SMEDSTAD

Stakkars rike Angola

Borgerkrigen som nå herjer Angola har kostet flere menneskeliv enn det var falne i krigen mot kolonimakta Portugal som i dag trekker seg ut etter 500 års vanstyre. Dette bitre faktum skygger helt for gleden over at en stat og et folk omsider skulle få sin frihet. I stedet for en oppbyggingsperiode står Angola overfor måneder, kanskje år, med blodig kamp, ført med de mest moderne våpen. Årsaken ligger framfor alt i at Angola har ressurser til å bli Afrikas rikeste land. Her finnes rike råstoffkilder som er så store at stormaktene mener de har betydning for maktbalansen i dette området, på dette kontinentet, i verden. Sovjetunionen, USA, Kina, Frankrike. Alle hjelper med våpen til den gruppe som vil la våpenleverandøren komme først i råstoffkøen når kampen er avgjort.

Det er folket i Angola som blir, klemt i skrustikken mellom stormaktene som forsøker å skaffe fotfeste for en av våre dagers former for utbytting — nykolonialismen.

Vår kommentar: Stakkars Dagbladet, som slenger ut påstander i hytt og vær uten å bry seg om deres sannhetsinnhold, bare de er i samsvar med avisens allmenne "radikale" og fullstendig uforpliktende moralisering over verdens ondskap.

Usannheten var denne gangen at Kina i dag gir våpen til noen gruppe i Angola. Sannheten er at Kina inntil januar i år støttet alle tre stridende grupper, men at det i samband med uavhengighetserklæringen fra da av opphørte å gi hjelp til noen av dem.

Men dette passer vel ikke helt med Dagbladets i bunn og grunn tvers gjennom borgerlige "alle er like gode" eller "like onde".

lighetene som tross alt krigen gir til å legge grunnlaget for en framtidig økonomi. MPLA har til i dag fått kontroll over områder i central-Angola, distriktet rundt hovedstadens Luanda og en rekke viktige byer. MPLA har også nedkjempet den USA-infiserte bevegelsen FLEC og dermed sikret seg herredømme over den viktige Cabinda-enklaven i nord. Sin etniske forankring har MPLA blant kombunder-folket som bor rundt hovedstaden Luanda. Dette distriktet er det økonomisk og politisk viktigste i Angola. Her er det høyest folketetthet, her ligger 2/3 av landets industri konsentrert, samt landets eneste raffineri. Klassemessig har MPLA sin viktigste støtte landt byenes intellektuelle og blant arbeidere i byenes slumområder, men også i bondebefolkningen i provinsene.

En rekke progressive afrikanske stater har da også sluttet opp om MPLA. Politisk står MPLA nært FRELIMO og PAIGC og disse tre bevegelsene har gjensidig støttet hverandre gjennom samarbeidsorganisasjonen CONCP. De største våpenleveranser og tekniske rådgivere har imidlertid kommet fra Sovjet som øyner kontroll over en viktig militærstrategisk base på det afrikanske kontinentet. Sovjet avbrøt imidlertid alle forsyninger til MPLA for et par år siden da kampen mot den portugisiske kolonialismen pågikk for fullt. I år har våpenleveransene fra Sovjet pågått som aldri før.

Det er vanskelig å ta stilling til de informasjonen om Angola som når Norge, de er ofte uklare og motsigende. Det hevdes imidlertid at det eksisterer en sovjetorientert fløy innen MPLA, men Antonio Neto uttaler at MPLA mot-

Forts. side 5

den røde ARBEIDEREN

Organ for Kommunistisk Arbeiderforbund
Postboks 2863-Kampen, Oslo 5
Postgiro: 206842

Trykk: Eget Kontor-offset.

Redaksjon:

Einar Berg
Jan Erik Ryen
Harald Berntsen
Line Dedichen
Kjell Hovden
Eyvind Viken

Ansvarlig: Eyvind Viken.

ABONNEMENTSPRIS:

den røde Arbeideren pr. år - kr.20.-
Røde Fane pr. år - kr.28.-
Pengene kan betales på postgiro 20 68 42
Merk talongen -A- for avisen og -RF- for Røde Fane

STØTTEABONNEMENT:

den røde Arbeideren - kr. 30.- pr. år
Røde Fane kr. 38.- pr. år

NKP-HØYRE OM OG UT

Landsmøtet i NKP gikk vel som ventet. En mindretall på 30 valgte å følge Reidar T. Larsen mens 117 støttet opp om et forslag som i realiteten betyr brudd med SV.

117 mot 30 er tilsynelatende et solid flertall. Men det er tvilsomt om landsmøtet var representativt for NKP i landsmålestokk. Reaksjoner fra lag og fylkespartier og enkeltpersoner etter landsmøtet viser vel at NKP sprakk omtrent på midten.

A utrope noen seierherre i denne interne striden innen NKP lar seg neppe gjøre. Hvis det skal snakkes om en seierherre befinner denne seg på en helt annen lengdegrad enn den som går gjennom Grønlandsleiret 39, nemlig i Moskva.

Etter landsmøtet ble det holdt 2 pressekonferanser. På Stortinget holdt Reidar T. Larsen og hans protege Rune Fredh samt noen andre av Larsens drabant, deriblant Kurt Mortensen fra Nordens Klippe og Oslo bystyres Kari Kromann, pressekonferanse. De sa klart fra at de fra nå av var å betrakte som en fraksjon innen NKP og at de tok sikte på at flest mulig av NKPs medlemmer skulle følge den kurs de hadde lagt opp til: Samling av SV til et parti. Dette kunne de trygt gjøre etter at Martin Gunnar Knudsen tidligere på kvelden gjennom TV og radio hadde for sikret om at mindretallet ikke ville bli ekskludert.

Prinsippene om demokratisk sentralisme er også tydeligvis forlatt i rest-NKP. På NKPs konferanse, som ble ledet av troikaen Martin Gunnar Knutsen, Arne Jørgensen og Odd B. Hansen, vakte det etter sigende en viss oppsikt blant de tilstedeværende journalister at Hans I. Kleven og Marit Landsem ikke møtte opp, noe som må tas som et bevis på personlig maktkamp innenfor restene i partiet. At det ikke lykkes å få konstituert landsstyret, bortsett fra valg av formann Knudsen, på landsmøtet må tolkes i samme retning.

Da M.G.K. heiste opprørsfanen i SV skjedde det bl.a. ut fra krav om at SV skulle være et m/l parti. Nå vet alle som har fulgt så noenlunde med i partiets politikk at det er meget lenge siden det forlot de marxist-leninistiske prinsipper. Bak disse marxist-leninistiske masker har det skjult og skjuler det seg framleis revisjonister, reformister, Moskvatjenere og fordekke sosialdemokrater. Det foreligger i så måte ingen dyptgående "ideologiske" motsetninger enten de nå tilhører Larsenutbryterne, eller de heter Knutsen, Harbu eller Kleven.

Selv om formannen heter MGK er det åpenbart at det blir Hans I. Kleven som blir rest-NKPs egentlige leder og ideolog. Kleven, Furubotnmannen og leder av Vogt-fløyen i sekstiåra står framleis fast på Furubotns Produktivitetsteori. Han er en ivrig forkjemper for strukturreformisme slik de praktiseres og formuleres i de franske og italienske kommunistpartier. Denne strukturreformisme går i korthet ut på at en overgang fra et høyt utviklet kapitalistisk samfunn til et sosialistisk må skje gjennom demokratiske, antiimperialistiske og antimonopolistiske reformer for å gjøre "veien fri til sosialisme". Det vil si å skape en regjeringsform som vil treffe tiltak til å beskjære

storkapitalens herredømme over den nasjonale økonomi. (Martin Gunnar Knutsen bruker ordet "beklippe" i et intervju med Arbeiderbladet). Med slik beskjæring mener Kleven nasjonalisering av de viktigste industrigreiner og storbanker og en "demokratisk" ledelse av de foretak som på denne måten overgis nasjonen. Med dette mener Kleven at de nasjonaliserte foretak, som nå er blitt "overgitt" nasjonen vil bli ledet med aktiv deltakelse og under kontroll av representanter for de arbeidende. Og noe stort nærmere sosialdemokratiets "Medbestemmelsesrett for arbeiderne" og Holler-utvalgets innstilling om medbestemmelsesrett før de ansatte innen staten nytter det ikke å komme.

Denne form for strukturreformisme som er tillempet samtlige revisjonistiske "kommunistpartier" i Vesteuropa er sydd etter Moskvamål og passer selvsagt som "hånd i hanske" for Moskvas forsøk på å utbre Sovjets hegemoni. Med en slik form for politikk vil vi freidig påstå at rest-NKP ikke bare kommer til å danne den ytterste høyre fløy innenfor den såkalte venstrebevegelsen i Norge, men trenge langt inn i sosialdemokratiet i retning Reulf Steen. Vi mener også med dette å ha dekning for våre påstander om at rest-NKPs ledere vil bestå av revisjonister - Moskvatjenere og fordekke sosialdemokrater. Om Klevens syn på "den fredelige overgang til sosialismen" velger vi hans egne ord slik de kommer til uttrykk i hans bok "Vår strategi", utgitt i "Ny Dag":

"For Norges vedkommende virker i hvert fall følgende forhold positivt befordrende for en fredelig utviklingsveg: Arbeiderklassen utgjør flertall i nasjonen og råder over store og viktige organisasjoner. Det eksisterer et sosialistisk verdenssystem i vår nærhet. Landet har ingen nevneverdige føydale levninger. Det finnes ingen betydelige godseierklasse og en militærkaste som ideologisk og politisk er forankret i den. Militarismen har historisk ikke noe rotfeste hos oss og har i nyere tid ikke spilt noen politisk rolle.

I 160 år har landet hatt et borgerlig demokrati uten avbrytelser (bortsett fra krigen 1940-45). Vi har en langvarig demokratisk rettstradisjon. Den borgerlige nasjonale revolusjon i 1814 og den videre borgerligdemokratiske utvikling og nasjonale frigjøring foregikk i fredelige former, med den folkelige bonde-demokratisme og seinere arbeiderbevegelsen som et viktig drivelement.

Norsk arbeiderbevegelse har praktisk talt ikke hatt tap av menneskeliv i sin kamp og klassekampen har omtrent ikke hatt væpnet form (bortsett fra krigstida 1940-45)."

Videre:

Den fredelige veg er bare mulig når venstrekraftene ikke bare har støtte fra brede arbeidende lag og innflytelse i de politiske institusjoner, men også i de væpnede styrker. Dette spørsmål vil løses forskjellig i de ulike land, men en hovedoppgave er å skaffe venstrekraftene innflytelse i hæren og andre voldsorganer i den borgerlige stat og befeste denne innflytelse.

En overmåte viktig oppgave er å vinne en betydelig del av de væpnede styrker over på vår side (å vinne hele forsvaret er selvsagt umulig!). I hvert fall er det nødvendig å skape slike vilkår at det blir umulig å kunne bruke de væpnede styrker mot folket. Det gjelder ikke bare å vinne innflytelse blant soldatene, men også blant offiserene. Vi må ha en differensiert holdning til offiserstanden. Vi må gå ut fra at det også blant offiserene, kanskje særlig blant det lavere befall som har en annen sosial bakgrunn enn de høyere offiserer med krigsskoleutdannelse, finnes atskillige som i hvert fall i sitt stille sinn ikke godtar den proamerikanske ensretting og som sympatiserer med de rotfestede demokratiske strømninger og tradisjoner i vårt folk, og som også har et radikalt sosialt syn."

Vi skal ikke kommentere dette nærmere, men overlate til de ærlige kamerater som utvilsomt finnes både i rest-NKP og blant Larsen-utbryterne å vurdere om dette har noe med marxisme/leninisme å gjøre. Til disse ærlige mennesker sier vi: Ta kontakt med Kommunistisk Arbeiderforbund - Vær med i byggingen av det KOMMUNISTISKE PARTIET I NORGE.

Nyttårsappell til leserne: STYRK DET KOMMUNISTISKE PRESSEFONDET !

Kommunistisk Arbeiderforbund kan ikke skilte med noen masseoppslutning. Men det er heller ikke noe vi ønsker i den nåværende fasen. Vårt første strategiske mål er å bygge et kommunistisk parti med ryggrad i arbeiderklassen, spesielt i det storindustrielle proletariat, og med føttene

på solid marxist-leninistisk grunn. Kjernen i et slikt parti bygges ikke med stemningsbetont massetilstrømming, men ved gjennom seigt propagandistisk arbeid å vinne en og en klassebevisst arbeider, og ved stadig å konsolidere og videreutvikle forbundet teoretisk og praktisk. Derfor er tidsperspektivet på vårt arbeid ikke uker og måneder, men år og ti-år.

Det betyr ikke at vi tar oppgaven med å bygge det partiet som arbeider-

Forts. neste side 3

Forts. fra side 3

klassen må ha for å styrte kapitalismen, med ro. Vi har ikke som rettesnor for arbeidet å bygge partiet hurtig, men selvsagt så hurtig som mulig. I kampen for dette spiller den røde Arbeideren en nøkkelrolle både som propagandist for forbundets grunnsyn og linje i den aktuelle klassekampen og som organisator av stadig nye folk i det partibyggende arbeidet.

Vi er ikke tilfreds, men vi mener å ha gjort klare framskritt når det gjelder den røde Arbeiderens innholdsmessige side, dens utseende og dens evne til å knytte propagandaen til den aktuelle klassekampen. En sammenlikning mellom de utkomne årganger viser avgjort forbedring.

Videreføringen av dette framskrittet er nå imidlertid i ferd med å støte

på lite tøyelige, tekniske og økonomiske grenser. Når det gjelder avisas utseende, er det med det nåværende trykkeutstyret ikke mulig å trykke i større enn dagens format, og vi er dermed avhengig av å lime sammen avisa, noe mange lesere – sammen med oss – sikkert har ergret seg over. Det er heller ikke mulig å forbedre layout særlig mer. Når det gjelder avisas innhold, innebærer den nåværende trykkemetoden en alt for lang produksjonstid, og vi kommer dermed stadig på etterskudd i forhold til den aktuelle utvikling.

Trykkerikomiteen yter maksimal innsats og gjør en fantastisk jobb, men utstyret setter grenser også for den!

Kort sagt: den røde Arbeideren og K.A. som helhet trenger nytt maskineri og utstyr, som kan trykke i

større format og hurtigere, slik at vi både blir i stand til å følge opp utviklingen og dekke det stadig økende behov for studiemateriale og annet materiale.

For dette formål har K.A. opprettet et pressefond, som baserer seg på salg av symbolske obligasjoner a kr. 10,-, 50,- og 100,-.

Vi oppfordrer alle – abonnenter og lesere for øvrig – som slutter opp om arbeidet med å bygge et kommunistisk part og som ser nødvendigheten av en sterkere kommunistisk avis, til å kjøpe obligasjoner i pressefondet etter evne. Bestillinger og penger sendes K.A. sentralt, eller obligasjoner kan kjøpes direkte gjennom K.A.s kontaktnett omkring i landet.

For en gangs skyld må vi være enig med AKP-gruppen: Ikke noe kommer av seg sjøl!

Kampen mot statens lønnskomite:

AVVIS ARBEIDSRETEN, STOL PÅ EGNE OG ARBEIDERKLASSENS KREFTER!

Forts. fra side 1

Innstillingen vil være avgjørende for de ansattes lønnsforhold i lang tid framover, og slår i tillegg ut i direkte tap for en rekke grupper (f.eks. NRK-teknikerne).

Det siste setter lønnskomiteens innstilling i sitt rette perspektiv. Den offentlige sektor preges i dag av stagnerende bevilgninger til helse-, sosial- og utdanningsvesenet, av rasjonalisering og arbeidsintensivering (f.eks. innen Postverket), og av lønnsinnstramning for de arbeidende masser av offentlig ansatte. Under den herskende økonomiske krise søkes profitten sikret både ved direkte lønnsnedslag for de produktive arbeiderne og ved å skjære ned på kapitalistenes skatter og avgifter til det offentlige, noe som i neste omgang slår ut i lønnsnedslag og arbeidsintensivering også for de offentlig ansatte.

De arbeidende masser av de offentlig ansatte står derfor indirekte overfor den samme fienden som den produktive arbeiderklassen er direkte konfrontert med, nemlig kapitalen og dens kriseoffensiv, og må se sin kamp i sammenheng med arbeidernes.

Lønnskomiteens innstilling og behandlingsmåte følger samme hovedmønster som høstens indeksoppgjør: avtale mellom LO-ledelsen, NAF og staten over hodene på alle impliserte, med direkte lønnsnedslag i forhold til prisstigningen som resultat. For å sikre profitten og stabilisere kapitalismen forsøker NAF og deres lakeier i LO-ledelsen og sosialdemokratiet å frata arbeiderne muligheten til å drøfte, fremme og eventuelt kjempe for sine krav. Anslaget fra lønnskomiteen er derfor ikke noe enestående, men bare et spesielt ledd i den kriseoffensiv som rammer alle arbeidsfolk.

Den udemokratiske bråhasten med lønnskomiteens innstilling har direkte sammenheng med LO-ledelsens forsøk på å få i stand samordnede tariffoppgjør også til våren. En utsettelse gjennom reell behandling på grunnplanet vil sette tidsmessige kjepper i hjulet for disse planene. En seier for de offentlig ansatte vil dessuten være en kraftig inspirasjon for alle fagorganiserte til å kreve forbundsvise oppgjør og ta opp lokale krav.

Dette er en viktig del av bakgrunnen for at formannen i Norsk Tjenestemannslag allerede før streikevedtaket i NRK stemplet en eventuell streik som ulovlig, og for at han her siden har fått sedvanlig følge av både Statstjeneste-

mannsforbundet, Statstjenestemannskartellet, kringkastingssjefen og Forbruker- og administrasjonsdepartementet, som nå har stevnet de streikende inn for Arbeidsretten. Respekten for det borgerlige rettsapparatet skal nå prøves blant de offentlig ansatte!

For arbeiderklassen er dette ikke nye erfaringer. Gjennom Hovedavtaler, lov om lønnsnemnd og arbeidstvistlovgivning har borgerskapet skaffet seg midler til rettslig forfølgelse som gjør den legale streikeretten til en formell rett uten reelt innhold, og midler til å gjøre det faglige apparatet til et redskap i sine hender, rettet mot arbeidere i kamp. Det er nettopp tvistelovgivningens såkalte "fredsplikt", som forbyr arbeidsnedleggelse i tilfelle av tvist om tariffavtale, som nå anvendes mot de streikende offentlig ansatte.

Men arbeiderklassen har også høstet erfaringer med hvordan disse midlene kan uskadeliggjøres. Den utvetydige lærdommen av streikekampene i Norge i 70-åra er at Hovedavtale, lovgivning og faglig apparat kan og må avvæpnes gjennom nedleggelse av de faglige verv og valg av egne kampledelser i form av særskilte streikekomiteer, uavhengig av om streiken er erklært ulovlig eller ikke. Videre har bl.a. NORGAS-, Sauda-, Sporveis- og Holmenkolbanearbeiderne vist at Arbeidsretten som et instrument i borgerskapets hender

bare kan gjøres maktesløs ved å vise åpen forakt for dens gjøremål.

Kommunistisk Arbeiderforbund ser på NRK-streiken og de aksjoner som følger i dens kjølvann, som en viktig del av de arbeidende massers samlede forsvarskamp mot kapitalens kriseoffensiv og dens korporative framstøt for å kneble de fagorganiserte, og spesielt av kampen mot samordnede oppgjør til våren. På et slikt grunnlag vil de offentlig ansatte sikkert også få støtte fra den kraft som direkte konfronteres med kapitalen, den produktive arbeiderklassen, og dermed effektivt kunne hindre isolasjon og den splitt-og-hersk-taktikk som motstanderen i det faglige apparatet og i sosialdemokratiet i økende grad vil anvende.

Vi ønsker full seier i den videre kampen mot lønnskomiteen og Arbeidsretten! Stol ikke på det borgerlige rettsapparatet, men på egne og arbeiderklassens krefter! Enhet på arbeiderklassens grunn!

Kommunistisk Arbeiderforbund
Politbyrået"

Vi viser for øvrig til løpeseddel om saken, rettet til arbeiderklassen, som er lagt inn i dette nr. av den røde Arbeideren.

DOMMEN I HAMMERVERKSAKA

I skrivende stund (27. nov.) er dommen i Hammerverksaka ennå ikke fait. Vi håpet i forrige nr. å komme tilbake i dette nr. med en kommentar til dommen, men på grunn av den lange trykktida far vi den heller ikke med denne gangen, selv om den skulle være falt før avisa er ute til salg.

Kanskje selve dommen vil fortelle om hvorfor det drar ut i det uendelige, slik at de usaklig oppsagte arbeiderne ved Hammerverket stadig må leve i det uvisse, uten jobb. Vi kommer tilbake til dette i neste nr.

Foreløpig sier vi: En dom til bedriftens fordel og mot arbeiderne må møtes med kraftig og direkte aksjon fra arbeiderklassen. Det borgerlige rettsvesenet må få vite at arbeidere ikke uten motstand vil finne seg i å bli trakkert på!

Vi oppfordrer videre foreløpig til fortsatt moralsk og økonomisk støtte, til Aksjonskomiteen Norsk Hammerverk, Postboks 345, 4001 Stavanger, postgiro 3805173, tlf. 045/27992.

Forts. fra side 2

tar den hjelp de kan få "selv av fanden sjøl". Som den eneste av de tre frigjøringsbevegelsene uttaler MPLA i alle sine programmer at bevegelsen ikke bare bekjemper det portugisiske kolonialisme, men imperialismen overhode. Om bevegelsen er i stand til å føre en selvstendig politikk, uavhengig av Sovjet, vil bare framtida vise.

FNLA (Den nasjonale front for frigjøring av Angola).

FNLA har sitt viktigste fotfeste i det nordlige Angola med støtte i bahongofolket. Bevegelsen ble dannet i 1954 av Holden Roberto (opprinnelig het bevegelsen "Unionen for Nord-Angolas Folk" - noe som klart viser dens snevre etniske opphav).

Den historiske bakgrunn for organisasjonens oppkomst var å gjenopprette det gamle kongedømme Kongo. FNLA-ledelsen utnytter bevisst religiøse, stammemessige og rasistiske fordommer når Roberto lanseres som "den kongelige arving til det urgamle Kongo-dynastiet". Den gamle Kongo-adelen som dominerer FNLA's ledelse representerer den nasjonale svar-te overklassens interesser. Men disse interessene er fullstendig dominert og i hendene på de imperialistiske stormaktene, spesielt USA og Frankrike. Alle-rede i 50-åra ga USA bevegelsen åpen støtte for dermed å sikre USA's framtid i Angola. Enorme summer og militært utstyr har via Zaire blitt sprøytet inn i FNLA, både av USA og andre europeiske imperialistmakter som har interesser i landet. Organisasjonen har også fått militære forsterkninger i form av leiesoldater fra Brasil, Zaire, Belgia og Sør-Afrika. FNLA-ledelsen som imperialismens forlengede arm har imidlertid som nevnt en bestemt etnisk forankring som delvis går på tvers av ledelsens klasseinteresser. Dette forhold gjør seg også gjeldende for UNITA's vedkom-mende (Den nasjonale Union for Angolas totale Frigjøring) som ledes av Jonas Savimbi. UNITA har sin basis i Angolas største folkegruppe Ovimbundu i den sør-lige del av landet. UNITA representerer nasjonale borgerlige og småborgerlige interesser med en utopisk visjon om en selvstendig nasjonal kapitalisme. Sin viktigste støtte har bevegelsen fra landsbygdes folk, småprodusenter, men også blant hvite forretningsfolk. P.g.a. sin klassemessige stilling er derfor UNITA ute av stand til å føre en selvstendig politikk. UNITA ble stiftet i 1966 av en utbrytergruppe fra FNLA. I dag har disse to organisasjonene gått i felles front mot MPLA. Økonomisk og militær støtte har bevegelsen først og fremst fått via reaksjonære afrikanske stater. Selv Aftenposten skriver 7/11: "Vestlige diplomater som nylig er kommet fra Luanda melder at UNITA blir hjulpet av leiesoldater fra Syd-Afrika. De skal dessuten få syd-afrikanske forsyninger gjennom Zambia. Ifølge disse kildene skal FNLA bli hjulpet av regjeringen i Zaire som skal ha mottatt militærutstyr til dette formål." Spesielt Sør-Afrika ser sin eksistens som apartheid-nasjon truet. Sør-Afrika frykter at landet kan bli isolert og angrepet av framtidig frie og progressive afrikanske stater. I lengre tid har derfor sør-afrikanske tropper vært plassert i Angola under dekke av å beskytte den viktige Ruacanadammen i Sør-Angola, som gir el.kraft til gruvedrift, både i Namibia og Sør-Afrika. At UNITA har hatt en viss militær framgang skyldes leiesoldatene fra Sør-Afrika.

De tre frigjøringsbevegelsene MPLA, FNLA og UNITA har som nevnt sin forankring i tre forskjellige befolkningsgrupper. Det er ikke fullstendig sammenfall mellom de klasseinteresser bevegelsene representerer og den befolkningsmessige oppslutning om dem. Dette forhold har både forhindret og muliggjort et samarbeid mellom de tre bevegelsene. Mulighetene var tilstede for et samarbeid på tvers av etniske skiller i den grad det var klassemessig grunnlag for det. Samtidig har de snevre stammemotsetningene bevegelsene innbyrdes blitt forsterket og utnyttet av imperialistenes splitt og hersk-politikk. MPLA legger i alle sine programerklæringer spesielt stor vekt på å viske ut de religiøse, rase- og stammemessige motset-

ningene også innen egne rekker. Dette forhold i tillegg til at Angola har stått og står i fare for å bli oppdelt i en rekke smånasjoner under imperialistisk dominans, har vært årsaken til at MPLA har forsøkt å etablere et samarbeid med FNLA/UNITA.

I januar 1975 ble det inngått en avtale mellom MPLA, FNLA, UNITA og representanter for Portugal for å danne en overgangsregjering. Denne koalisjonsregjeringen skulle forberede valg i oktober. Frigjøringsdagen ble berammet til 11. november. Videre ble det bestemt at de tre frigjøringsbevegelsene, sammen med portugiserne, skulle bygge opp en felles hær. Den 11. november overdro Portugal makten til "det angol-esiske folket". De øvrige avtalene fra januar har forlengst gått i vasken.

Kinas forhold til de tre bevegelsene må forstås på denne bakgrunn. Kineserne støttet fram til januar 1975 alle tre organisasjonene for ikke å forsterke motsetningene mellom dem. Etter at januaravtalen ble inngått innstilte kineserne all militær hjelp til samtlige bevegelse.

Enhetsbestrebelsene mellom MPLA og FNLA, som har pågått siden 60 åra, har fram til i dag blitt stadig vanskeligere. Som svar på FNLA's økende provokasjoner, terrorhandlinger overfor sivilbefolkningen og MPLA-medlemmer og angrep på MPLA-dominerte områder, gikk MPLA til motangrep. I juli ble FNLA drevet ut av Luanda. Når dette skrives, umiddelbart etter 11. november, raser kampene mellom MPLA og FNLA/UNITA. Støttet av leiesoldater fra en rekke land har de to samarbeidende bevegelsene rykket fram mot Luanda fra nord og sør. Den 1. oktober uttalte Neto, lederen for MPLA: "Vi betrakter ikke UNITA eller FNLA som frigjøringsbevegelser. Vi betrakter dem som invasjonstyrker i imperialismens tjeneste. Og vi har ikke mer å forhandle med dem om. Vi anser at den eneste frigjøringsbevegelse i Angola er MPLA." Utfallet av krigen er uvisst. Angola kan pulveriseres i småstater så sant ikke en av de stridende parter får full kontroll over landet. Mister den internasjonale kapitalen sitt fotfeste i dette viktige landet er faren tilstede for at imperialismakten direkte kan gripe inn i kampene slik det skjedde bl.a. i Vietnam.

T.M.

Ger----

Hevnen er søt, sier et gammelt ord. Det er sikkert riktig når det gjelder barn, men en skal ikke bli så gammel før denne søtsmaken får en vond bismak.

Det ser imidlertid ut som om noen mennesker aldri blir helt voksne på dette feltet. Jeg kan ikke la være å tenke på Haakon Lie, mannen som får mere reklame i radio og fjernsyn for det han skriver enn resten av norske forfattere tilsammen. Energisk fyr - denne Lie. Nå har han skrevet flere hundre sider for å hevne seg på Einar Gerhardsen. Jeg skal ikke forsvare Gerhardsen. For det første føler jeg ingen trang til det og for det andre klarer han det sikkert sjøl. Det er fenomenet hevnen og partikamerater som opptar meg. Jeg reagerer forøvrig når skogeier Lie snakker om en rød tråd som går gjennom boka. Denne tråden er sjølsagt blå, mørkeblå, men han er vel fargeblind også. Det politiske gangsynet mistet han for så lenge siden at en kan undre seg over om han noensinne har hatt det.

Gerhardsen gir inntrykk av å være en snill og godmodig mann, men vi vet at han kan være både hard og hensynsløs når det gjelder. Egentlig er det litt synd at han har så lett spill når han skal sette Lie på plass. Han kan bare stå fram høytidelig og alvorlig og si noe i denne retningen: I en ting har Haakon Lie rett. Lojaliteten innen Partiet har vært, er og vil forhåpentlig alltid være sterk. Denne lojaliteten har også Haakon Lie nydt godt av. Vi som i en årrekke har sittet i parti-ledelsen har alltid visst hva Lie står for og vi har ofte undret oss. Vi har alltid kunne bruke dette, men hensynet

til Arbeiderpartiet måtte gå foran.

Gerhardsen kunne, om han ville, legge til at den sekken Haakon Lie hadde med fra USA etter krigen, var god å ha de første årene, men det vil han nok ikke si. Kanskje vil han legge til en hel del - bruke mange ord, men han vil aldri si rett fram hva han egentlig mener om motstanderen sin. Det er vel fare for at det ville få konsekvenser, enda flere hundre tusen nordmenn mener akkurat det samme.

Det er det samme hvordan en stiller seg, så kan en komme i dårlig selskap. Det er noe en ikke rår for. Bladet Pro Patria som er organ for reserveoffiserene, har i en advarende artikkel lagt fram en liste over organisasjoner som er farlige for sikkerheten i tilfelle usikre tider - organisasjoner som må overvåkes og uskadeliggjøres før våre bolde krigere tar spretten ned fra veggen og rømmer til Sverrige.

En ting er selskapet - rødstrømper og nyfeminister, griseavlslaget og hop-petauforbundet, trafikkaksjonen og kulturfronten, en annen ting er at vi forlanger at de skriver navnet vårt riktig. Kommunistisk Arbeidsforbund kan jo gjøre en lat mann sliten. Stakkars fienden - det er nok russerne nok engang - som skal møte disse krigsmenn. Litt påfallende er det at Norsk Front og andre hel- og halvfascistiske grupper ikke er nevnt. Det skulle vel ikke bety noe helt bestemt? Noen av oss husker fortsatt navnet på noen offiserer som utmerket seg på en spesiell måte ved tidligere høve.

SOSIALIMPERIALISMEN: DET INDISKE EKSEMPEL

SOSIALIMPERIALISMEN:

NYKOLONIALISTISK UTPLYNDRING AV INDIA

I alle egnede sammenhenger forsøker Sovjetunionen å gi inntrykk av å hjelpe og støtte utviklingslandas forsøk på å etablere økonomisk uavhengighet. Karakteren av denne "hjelp" kan ikke bestemmes ut fra hva sovjetlederne selv sier om den, men ut fra de objektive kjennsgjæringer. La oss på dette grunnlaget ta en titt på India, som er et av de fremste mottakerland av sovjetisk "hjelp" til utviklingsland. India alene mottok nesten 20% av denne samlede "hjelp" mellom 1954 og 1972.

Sovjet: En parasittær kreditnasjon på

India.

India er så overlesset med gjeld at det hender at de stadig nye lån ikke en gang dekker det som må tilbakebetales. Det indiske finansministeriet har opplyst at i 1973-74 ga Sovjetunionen "hjelp" - i form av lån! - til India på 139 millioner rupier, mens India i samme periode måtte tilbakebetale 567 millioner rupier i renter og avdrag!

Det indiske Economic Times (24. juni 1974) har anslått at den dag India klarer å betale sin gjeld, vil Sovjetunionen motta en sum på 565,7 % av de lån som er ytet.

Et annet middel til å øke utplyndringen er herredømmet over Indias penge- og finansvesen. Helt vilkårlig har de russiske sosialimperialistene endret forholdet mellom indiske rupier og sovjetiske rubler til sin fordel. I mars tvang kreditoren India på grunn av devalueringen av rupien til å høyne avdrag og rente på sovjet-lånene slik at India må tilbakebetale en tilleggssum på 4000 millioner rupier.

Klassisk nykolonialisme

Som et viktig tilleggsmiddel kommer at de lån som Sovjet yter, bare skal brukes til å importere sovjetiske varer, og at India skal eksportere råvarer til Sovjetunionen som tilbakebetaling. India har med andre ord blitt et marked for dumpingvarer og en råvarekilde for Sovjetunionen. I 1974 eksporterte Sovjetunionen maskiner og transportutstyr til India for 82,95 millioner rubler. Omkring 2/3 av denne eksporten ble brukt til prosjekter som bygges med sovjetisk "hjelp". Dessuten er mye av de industrielle eksportvarene av dårlig kvalitet. Som kreditornasjon har Sovjetunionen for en slik og ingenting importert mineralmalm, jute, lær og krydder fra India.

Alle kjennsgjæringer viser at den sovjetiske sosialimperialismen i dag eksporterer kapital til India i form av lån for å utplyndre landet. Som Lenin karakteriserte imperialistiske lån til andre land: "et solid grunnlag for imperialistisk undertrykkelse og for utbytting av de fleste land og nasjoner i verden, for en håndfull mektige nasjoners kapitalistiske parasittisme" (Imperialismen).

Sovjetisk kontroll, ikke indisk uavhengighet

Sovjets økonomiske "hjelp" til India går hovedsaklig til tungindustri og basisindustri, som stålverk, svære maskinfabrikker, oljeraffinerier og kraftstasjoner - virksomheter som tilhører den indiske økonomiens "offentlige sektor". Kontrollen med disse virksomhetene betyr en stor grad av kontroll med indisk økonomi generelt. I dag har produksjonen i de virksomheter som er bygd med sovjetisk "hjelp" og som kontrolleres av Sovjetunionen, følgende andel av den totale produksjonen i sine respektive bransjer: tungmaskinindustrien: 85%, tungt elektrisk utstyr: 60%, olje: 35%, stål 40%, elektrisk kraft: 20%. Alle virksomheter som er bygd med sovjetisk "hjelp" er fullstendig plassert under

direkte sovjetisk kontroll helt fra planlegging, installering av utstyret, anvendelsesområde og til styringen av dem.

Etter alle år med Sovjet-"hjelp" til Indias jern- og stålindustri har stålproduksjonen økt svært lite. Den samlede produksjonen i 1974 lå på samme nivå som i 1963.

Sovjetunionen har sendt et stort antall eksperter til India som et middel til å få kontroll over den indiske tungindustrien. Ekspertene nyter store privilegier, og er herrer over de indiske virksomhetene. De lever stort i spesielle kvarterer, og betales usammenliknbart høyere enn de indiske arbeiderne.

Kjøpe billig, selge dyrt

Med den sovjetiske kapitaleksporten til India har handelen mellom de to land fordoblet seg flere ganger. Gjennom sin posisjon som kreditornasjon plyndrer Sovjetunionen India for dets rikdommer gjennom handel.

En vanlig måte er å kjøpe billig og selge dyrt. Sovjetlånene binder India i utenrikshandelen, til å eksportere viktige produkter til Sovjet som tilbakebetaling for gjeld, til priser som ligger fra 10 til 30 % lavere enn på verdensmarkedet. Sovjetisk maskineri og utstyr av dårlig kvalitet blir omvendt som deler av lån sendt tilbake til India til priser som ligger like mye over verdensmarkedsprisene. Slik hover de sovjetiske byråkratkapitalistene inn svære superprofitter.

Ved hjelp av sin stilling som kreditornasjon utnytter Sovjet dessuten varemangelsituasjoner i India til å presse prisene på sine eksportvarer langt over det opprinnelig avtalte. Bl.a. ble papir- og gjødningsmangelen i India i 1974 utnyttet til dette.

I navn av "arbeidsdeling og samarbeid" presser sovjetrevisjonistene In-

dia til å kjøpe råvarer fra Sovjetunionen til høye priser og selge tilbake de bearbejdede varene til lave priser. Deretter selger Sovjetunionen de ferdige varene videre til andre land til langt høyere priser. Da India i 1972 bearbejdet endel bomullsvarer for Sovjetunionen, var prisen på den importerte sovjetiske bomullen 30% over den indiske. Etterpå kjøpte Sovjet de ferdige bomullsvarene tilbake til priser lavere enn på det indiske markedet og solgte dem videre til andre land til høyere priser. På dette tapte India 2,5 millioner dollars.

Sovjet: En moderne kolonimakt i India

Disse kjennsgjærningene viser at i ly av avtalt handel og "hjelp" har Sovjetunionen - på samme måte som tidligere kolonimakter - i samarbeid med det nå åpne Gandhi-diktaturet og dets sosiale grunnlag, det parasittære indiske borgerskapet og de store grunneierne, etablert seg som en simpel utplyndrer av Indias rikdommer og som en moderne kolonimakt i India. Ikke til å undres over at Moskvas filial i India, det revisjonistiske "kommunist"partiet, er av de få politiske grupperinger som støtter Gandhi-diktaturet og deltar i diktaturets parlament! Det dreier seg virkelig om sosialisme i ord, og imperialisme i handling - dvs. sosialimperialisme.

En sovjetisk økonomi som virker slik utad, kan pr. definisjon ikke ha noe med sosialisme å gjøre. Den kan ikke være annet enn monopolkapitalistisk, og må derfor også med beinhard nødvendighet føre til denne typen imperialisme - ikke fordi det sovjetiske lederskap er dumt eller ondt i og for seg, men fordi de er blitt forvaltere av monopolkapitalen og dens interesser.

X

(Materialet til denne artikkelen stammer fra Peking Review, nr. 41, 1975. Vi lover å komme tilbake med flere påvisninger av Sovjetunionens kapitalistiske og imperialistiske karakter - bl. a. på grunnlag av Peking Review, som gir en helt annen og marxistisk analyse av sosialimperialismen enn Kinas falske venner i Norge, AKP-gruppen, noen gang har gjort og er i stand til å gjøre.)

Buss-sjåfører satte tillitsmennene tilside: lønnskrav innfridd!

700 buss-sjåfører ved Stor-Oslo Lokaltrafikk truet i slutten av oktober med streik for en lønnsøkning på 1,20 pr time, for sjåfører som kjører utenfor bygrensene, men nå knyttes til kontraktkjøring for Stor-Oslo Lokaltrafikk, og har hatt lavere lønn enn de som har kjørt innen bygrensa.

På et møte natt til 31. oktober forkastet de 700 sjåførene et forslag fra tillitsmennene, satte tillitsmennene ut av funksjon og erstattet dem med en særskilt valgt aksjonskomite på 9 medlemmer, samtidig som de varslet streik fra arbeidstidas slutt fredag.

Denne framgangsmåten satte tydeligvis fart i sakene. Drøftelser 31. oktober mellom Transportarbeiderforbundet og NAF brakte en aksept-

bel forhandlingsposisjon for aksjonskomiteen, og kort tid etter ble sjåførkravet innfridd, kan klubbformann Andersen fortelle over telefon til den røde Arbeideren.

Når fagapparatet settes tilside og erstattes med særskilt valgte streikekomiteer, mener arbeiderne det alvor med sine streikevarsler. Så mye forstår også arbeids"giverne"! Og så mye forstår også LO nå foran sitt forsøk på å få til samordning ved vårens tariffoppgjør! Begge så det nok her som det viktigste å skape ro hurtigst mulig uten at det ble demonstrert noe eksempel på de riktige kampmetoder. Men dette er i seg selv eksempel nok!

SV-DNA STÅR SAMMEN OM "KRISEPOLITIKKEN"

DEN ENE MED, DEN ANDRE UTEN SOSIALISTISKE FRASER!

DNA skryt i alle år etter krigen om at det var blitt i stand til for evig og alltid å sikre sysselsettingen, faller nå sammen som et korthus. Arbeidsledigheten er nå den klart høyeste etter krigen (den stiger stadig fra 23 000 registrerte i oktober). Utviklingen har gjort det klinkende klart at ikke sosialdemokratiets politikk, men kapitalismens høykonjunktur har vært grunnlaget for den tilnærmet fulle sysselsetting tidligere etter krigen. Når lavkonjunkturen setter inn, viser reformistene sitt sanne ansikt: De er ikke ute etter å sikre arbeidsplassene, men kapitalistenes profitt. Og det fordi de i utgangspunktet har kapitulert for kapitalens herredømme.

Venstre-reformistene i SV er ikke mange hår bedre. I motsetning til DNA omgir de seg riktig nok med sosialistiske fraser, men i praksis står de på samme kapitulasjonslinje som DNA.

DNA'S MOTKONJUNKTURPOLITIKK

Stilt overfor den kapitalistiske lavkonjunkturen har DNA og regjeringen åpent måttet gi opp et av sine hovedslagord etter krigen: "Arbeid til alle". De har åpent måttet innrømme at de ikke er i stand til å bryte, men tvert om er underlagt kapitalismens økonomiske lovmessigheter. De gjør ikke lenger krav på å kunne hindre økonomisk krise, men begrenser seg åpent til å lappe på de verste utslag av krise - i den grad det er til kapitalens fordel!

I Nasjonalbudsjettet for 1976 sier regjeringen åpent ut at grunnen til at Norge ikke er blitt så hardt rammet av lavkonjunkturen er at landet vanligvis ligger endel etter i den internasjonale konjunkturutvikling. Videre at en "effektiv" konjunkturpolitikk forhindres av at den økonomiske politikken alltid må legges opp på etterskudd, og at det tar lang tid å legge den om. Med andre ord: Konjunkturrene dirigerer, politikken følger etter og blir et rent lappverk.

Det hullet som DNA vesentlig er opptatt med å lappe på i sin såkalte motkonjunkturpolitikk, er den synkende profittraten. Her er samordning av lønnsoppgjørene hovedtiltaket, et tiltak som senker reallønna og minsker kapitalistenes utgifter. Videre settes det en stopper på innføring av nye skatter og avgifter for kapitalistene, og visse avgifter (som arbeidsgiverandelen til folketrygden) senkes. Kapitalistenes muligheter til fortsatt lønnsom drift og utbytting sikres gjennom kreditter til produksjon for lager, spesielle likviditetslån, statsgarantier til låneopptak, og forskjellige garantiinstitutter.

NAFs "gjenytelse" for lønnsnedslaget er å love å "henstille" til sine medlemsbedrifter om "å begrense permitteringene så langt som mulig".

Det altoverveiende formålet med denne "motkonjunktur"-politikken er

å sikre profitten. Arbeidsledigheten synker ikke, den bare øker og øker. Dette har DNA for lengst kapitulert for. Det eneste som gjøres for å lappe på dette er noen lusne "beredskaps"-bevilgninger til offentlige nødsarbeider, samt et forslag til forhøyelse av arbeidsledighetstrygden fra 60 til 70% av inntekt etter skatt (!).

SV IKKE NOE ALTERNATIV

Trass i store ord utgjør SVs venstre-reformistiske politikk ikke noe virkelig alternativ til DNA's ka-

Kleppes krisepolitikk: Sparing for kapitalen på de arbeidende massers bekostning - med SV-støtte!

pitulasjon og direkte deltakelse i kapitalens krise-offensiv mot arbeiderklassen. Det er derfor ganske naturlig at i den grad arbeiderne foretrekker reformismen framfor de åpent borgerlige partiene, ser de mer og mer bort fra SV som alternativ og gir sin passive støtte til DNA, som i hvert fall har makt til å gjennomføre krise-lappverket.

Tomme paroler om sosialisme og om at kapitalismen ikke kan trvgge arbeidsplassene appellerer ikke til arbeiderklassen, når SV i praksis ikke mobiliserer til direkte kamp mot kapitalen, men derimot står på grunnleggende samme kapitulasjonslinje som DNA.

I ord har SV gått mot samordning av lønnsoppgjørene. I praksis har partiet derimot delvis unnlatt å mobilisere til direkte kamp mot det, delvis gjort knefall for kombinert oppgjør via sine faglige byråkrater i forbundsstyrrer og fagforeninger, og delvis satt opp en enda mer gjennomgripende samordning som alternativ til DNA/-LO-ledelsens opplegg.

I ord anklager SV DNA for ikke å gå ut over kapitalismens rammer i "motkonjunkturpolitikken". I praksis har SV ikke noe alternativ, men støtter DNA's politikk med visse supplerende forslag. SV har i tillegg til de nevnte DNA's støttetiltak til kapitalen foreslått forhøyede bevilgninger til særlig utsatte bedrifter, gått inn for ytterligere senkning av arbeidsgiverandelen til folketrygden, og foreslått opprettelse av et statlig tiltaksselskap for industrireise i utkantstrøk. Alt dette har DNA selvsagt uttrykt sin prinsipielle tilslutning til, men bare avvist som unødvendig i øyeblikket. Det samme gjelder SVs forslag om generelt forbud mot permitteringer og nedtrapping uten offentlig prøving og regnskapskontroll. I likhet med DNA satser SV på at arbeiderne skal stole på den kapitalistiske statens "prøving" og "kontroll" av kapitalen.

I praksis går SVs "motkonjunktur"-politikk ikke en millimeter mer ut over kapitalismen enn DNA's. Dette er klart uttrykt fra SV selv, bl. a. i Ny Tids leder i nr. 9: "Regjeringa har fått ros for å føre en aktiv sysselsetningspolitikk. SV har i hovedtrekkene gitt sin støtte til denne konjunkturpolitikken som gjør at Norge har blant den laveste arbeidsledigheten i Europa."

Arbeiderne bør merke seg at SV og

Forts. neste side

Forts. fra side 7

NY Tid er svært så opptatt av å skryte av at arbeidsledigheten i Norge er "lav" i forhold til andre land, og at dette - i motsetning til fra regjeringshold selv - tilskrives DNAs politikk!

Når det gjelder SVs "krisepolitikk" innsats utenfor det borgerlige parlament, er den - om mulig - enda klarere uttrykk for en kapitulasjonslinje enn den parlamentariske innsatsen. SVs bidrag ved oppsigelsene ved Sulitjelma Gruber er her et klart og avskrekkende eksempel. Her ble flere hundre mann sagt opp samtidig som produksjonsvolumet skal holdes oppe på det eksisterende nivå, dvs. det var tale om ren rasjonalisering. Hva var SVs fagbyråkraters reak-

sjon på dette? Fullt knefall for oppsigelsene! Dette er det virkelige, håndgripelige innholdet i SVs fraser om å sette arbeiderklassens interesser foran kapitalens.

Ikke minst SVs solide basis i det lavere og det midlere faglige byråkrati, som er knyttet til den kapitalistiske staten og kapitalismen med utallige tråder er grunnlaget for denne kapitulasjonismen.

ARBEIDERNE ALTERNATIV: Å STOLE PÅ EGNE KREFTER

Lavkonjunkturen avslører kapitalismens manglende evne til å dekke selv arbeiderklassens mest elementære behov for arbeid og livsmidler. Dermed avsløres også reformismen som helt utilstrekkelig for å tilfredsstille arbeiderklassens behov og som et redskap for kapitalistene innen arbeiderklassen.

Alternativet til reformismens

"motkonjunktur"-politikk er å gå til direkte motangrep på arbeidsplassene mot kapitalens krise-offensiv, i form av et uavkortet forsvar for livsinteressene. Streik og de nødvendige former for illegal organisering av streik står til rådighet mot samordnede lønnsnedslag og mot rene rasjonaliseringsoppsigelser av typen Sulitjelma. Blokade og bedriftsokkupasjon er videre virkemidler mot innskrenkninger og permitteringer. Full lønnskompensasjon for alle som blir arbeidsledige, i motsetning til avspissing med brøkdeler, er et politisk krav som må reises av hele klassen.

Kapitalismens krise viser nødvendigheten av å kjempe på tvers av kapitalismen for den sosialistiske revolusjonen. Reformismens fallitt i krisen viser nødvendigheten av å skape et sterkt kommunistisk sentrum i klassen.

Arvid Hansen.

Arvid G. Hansen:

"Fra Lassalle til Lenin" V

I dette femte utdraget - og de to følgende - fra Arvid G. Hansens historiske analyse av den norske arbeiderbevegelsens historie ("Fra Lassalle til Lenin", 1929) skisserer forfatteren utviklingen fram mot DNAs brudd med Komintern og dannelsen av NKP i 1923. Den rent opportunistiske karakteren av den tranmælske sentrismens tilslutning til Den Kommunistiske Internasjonale, og av sentrismen i det hele tatt, kommer her klart fram. Følg med i den røde Arbeideren videre framover!

Det norske arbeiderpartis brudd med Komintern (I)

I 1918-20 var revolusjonsbegeistringen og troen på den nære seir levende i Det norske arbeiderparti. Arbeiderne var vakt til ny selvtillit ved revolusjonens seir i Russland. Det kapitalistiske herredømme i Europa var utsatt for meget skarpe kriser. Proletariatet gikk til revolusjonær aksjon. Revolusjonens vei, de russiske bolsjevikers vei stod for det store flertall av den organiserte arbeiderklasse i Norge som den vei man måtte følge, veien ut av kapitalismens slaveri, veien til sosialismen. Den revolusjonære stemning bredte sig blandt massene. Selv ikke en mann med Tranmæls daværende autoritet våget den gang å hevde at den russiske arbeiderrevolusjon bare var et "politisk blendverk". Ingen fremskutt fører innenfor Det norske arbeiderparti innlot sig den gang på å fremstille det partiet kjempende russiske kommunistparti som noe annet enn et revolusjonært arbeiderparti.

Der kom nederlag på nederlag. Reaksjonen vant overhånd i en rekke land. Rådsdiktaturet brøt sammen i Ungarn og revolusjonen i Finland blev slått ned av det finske borgerskap med de tyske imperialisters hjelp. I Italia blev fabrikkbesettelsenes æra, takket være centrismens hegemoni innenfor det sosialistiske "enhetsparti" avløst av Mussolinis herredømme. Også i de europeiske hovedland befestet borgerskapet sin regjeringsmakt og tok fatt på det kapitalistiske samfunns stabilisering i kapitalistoffensivens tegn. De kommunistiske partier, som i 1920 fikk tilslutning og tilsig fra alle kanter

- det var dengang da selv D'Arragona dro til Moskva for å delta i stiftelsen av Den røde faglige Internasjonale og da en Purcell feiret revolusjonære orgier - gikk inn i en trengselstid.

Den politiske reaksjon fikk vind i seilene, og en åndelig reaksjon fulgte efter. Ikke bare hos småborgerskapet, som under den revolusjonære "høikonjunktur" hadde vist sympati for sosialismen, for nu istedet å kaste sig i reaksjonens og fascismens armer. Dypt inn i arbeiderklassens og arbeiderbevegelsens rekke snek reaksjonens farsott sig inn. Reformismen blomstret op påny og gjorde sig sterkest gjeldende i centrismens skinnradikale, demagogisk maskerte skikkelse. Også Det norske arbeiderparti blev satt på en hård prøve, en prøve som partiet ikke bestod. Partiet var ikke gjennomsyret av kommunismens ideologi. Dets organisatoriske oppbygging var ikke kommunistisk. I hele sitt åndelige og politiske innhold bar partiet på en tung arv fra det gamle socialdemokrati, en arv som den kommunistiske fløi i partiet ikke var istand til å be-seire.

Moskvatesene av 1920, var som utviklingen skulde vise, en hård nøtt å knekke for den labouristiske, halvrevolusjonære norske arbeiderbevegelse, med sin blanding av venstresocialisme og halv-syndikalisme og sin på kollektiv tilslutning baserte organisasjonsform. På grunn av taktiske kompromisser, som ble sluttet for å dekke over motsetningene, dels innen partiet, dels mellom partiet og Internasjonalens instanser, kom det ikke klart frem overfor de norske arbeidere, hvem som faktisk, og hvem som bare taktisk stod på Moskvatesenes grunn.

Radek kunde siden si med rette om Tranmæl at han var kommet inn i den kommunistiske Internasjonale på falsk pass. Tranmæl bedro også senere den norske arbeiderklasse ved å angi et falsk grunnlag for sitt brudd med Komintern.

Moskvatesenes prinsipper kolliderte på det voldsomste ikke bare med de organisatoriske tradisjoner i Det norske arbeiderparti, men først og fremst med den "revolusjonære" pascifismens ideologi, som var så sterkt forankret i den norske arbeiderbevegelse, og som bare en del av den gamle venstreretning med ungdomsforbundet i spissen til en viss grad hadde formådd å frigjøre sig fra. Vi kan her se bort fra den socialdemokratiske centrumsgruppering som Ole O. Lian representerte, og som praktisk talt ingen tilslutning fikk blandt arbeiderne. Vi behøver heller ikke beskjefte oss nærmere med den konsekvente høiresocialistiske fløi, som uten å avvende Moskvatesenes behandling på partiets landsmøte gikk til stiftelse av sitt eget vaskeekte socialdemokratiske parti, med tilknytning til det svenske og danske socialdemokrati og senere også innmeldt i den II. Internasjonale. Det som har interesse i denne forbindelse er centrismens posisjon, og centrismens viktigste eksponent var allerede dengang Tranmæl. Tranmæl var uenig i Moskvatesene i praktisk talt alle grunnleggende spørsmål, i læren om den vebne- de opstand og borgerkrigens uundgåelighet, i den bolsjeviske linje i militærspørsmålet, i spørsmålet om det kommunistiske partis rolle og oppbygging, særlig centralismen, i spørsmålet om partiets forhold til fagbevegelsen osv. For Tranmæl var tesene en åndelig

LES OGSÅ

RØDEFANE

Teoretisk tidsskrift for

KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Postboks 2863. Kampen. Oslo 5

tvangstrøie. Tranmæl var fra første øieblikk mot "underkastelse" under de 21 betingelser.

Vi er i besiddelse av et viktig historisk dokument som viser at Tranmæl allerede dengang var innstillet på Det norske arbeiderpartis uttreden av Komintern, nemlig Tranmæls forslag i den landsstyrekomite som skulde avgi innstilling til landsmøtet etter Kominterns 2. kongress. Etter her å ha pekt på endel av de viktigste dissenser - særlig i militærspørsmålet og m.h.t. organisasjonsformen - konkluderer Tranmæl med, at D.N.A. bør tre ut av Komintern og anmode om å bli betraktet som en "sympatiserende organisasjon" som anerkjenner Internasjonalsens "bærende prinsipper". Dette forslag kom ikke dengang til partimedlemmenes kunnskap. Det blev først offentliggjort som historisk dokument av N.K.P. i 1925 (i partiets tidsskrift "Proletaren"). I dette utkast heter det bl.a.:

"Den nettop avholdte kongress har vedtatt en rekke stramme og detaljerte betingelser for de tilsluttede partier. Som forholdet er her i landet for nærværende, vil disse betingelser virke til å innsnøre og derved hemme partiets virksomhet. Da dette vil være til skade for oss selv som for vår stilling til den internasjonale arbeiderbevegelse, må vi ta vår stilling som et organisasjonsmessig ledd i den 3. Internasjonale under overveieelse".

Efter å ha uttalt sig mot praktisk talt alt av betydning i Moskvatesene, fra forandringen av avisenes socialdemokratiske navn til den vebnede opstand, som Tranmæl vil erstatte med "økonomisk masseaksjon" når han frem til følgende konklusjon:

"Den rolle den kommunistiske internasjonale har tiltenkt de enkelte partier, den støpping de derfor har fått, gjør det praktisk talt umulig - iallfall på det nuværende tidspunkt - å kunne akseptere optagelsesbetingelsene. Det vil derfor være i vår egen såvel som i Internasjonalsens interesse å foreløpig tre ut".

Tranmæls stilling til Moskvatesene av 1920, hans forslag om brudd den gang, som riktignok blev kvalt i fødselen og derfor ikke blev offentliggjort, gir den riktige bakgrunn for utmeldelsesforslaget av 21. desember 1922 og bruddet den 3. november 1923. Kamp. Resultatet blev derfor tilslutt en innstilling til landsmøtet om godtagelse av Moskvatesene og fortsatt medlemskap, på premisser som i hovedspørsmålene var kommunistiske, men hvor der dog i enkelte punkter blev smuglet inn fortolkninger og små forbehold som siden, da partistriden blusset op i 1922 viste sig å kunne tjene som plattform, eller i det minste som et av støttepunktene for den kampanje som efter en rekke mellomstadier, fremstøt og tilbaketog, manøvreringer og lojalitetserklæringer førte til flertallets brudd med den kommunistiske internasjonale.

Imidlertid reiste Tranmæl, Kyrre Grepp, Schefflo og Arvid Hansen til Halle og Berlin - det var i oktober 1920 - for å forhandle med Sinovjev, Kominterns daværende formann, om forholdet mellom partiet og Internasjonalsen, og særlig om eventuelle modifikasjoner ved gjennomførelsen av den kommunistiske organisasjonsform i Norge. Når Kominterns eksekutivkomite innlot sig på slike forhandlinger med D.N.A. og gang på gang sluttet kompromisser, så skjedde det som Sinovjev siden (etter bruddet) fremholdt i en artikkel i "Norges Kommunistblad" ut fra ganske bestemte politiske grunner:

"Hvorledes - skriver Sinovjev - kan en sådan forsiktighet fra Kominterns eksekutivkomites side forsvares? Den berettiges ved følgende fakta: Vi visste at D.N.A. ikke er noe kommunistisk parti, at det snarere utgjør den skandinaviske type på et Labour Party, d.v.s. en organisasjon som hviler på faglig basis (medlemmer i D.N.A. stod som bekjent ikke i partiet gjennom individuelt medlemskap, men gjennom kollektiv tilslutning av hele fagforeninger. Vi visste, at i dette egenartede Labour Party eksisterte der en meget sterk kommunistisk fraksjon, som planmessig arbeidet på å forvandle D.N.A. til et virkelig kommunistisk parti. Vi visste videre at Det norske arbeiderparti faktisk representerte majoriteten av den norske arbeiderklasse, at dette parti, tross sine svakheter, var et masseparti: Det er forklaringen til vår ettergivnehet".

I Berlin skrev Tranmæl et nytt utkast, med sikte på konferansen med Sinovjev. Dette forslag betegnet Sinovjev som "60 pst. kautskyanisme" og erklærte det for uantagelig. Resultatet av forhandlingene - hvori forøvrig også det daværende E.K.-medlem Paul Levi deltok - var at der ikke blev gitt noen konsesjoner til den norske centrisme i noe prinsipielt spørsmål. Derimot blev der gitt partiet en frist for gjennomførelsen av den organisatoriske omlegging, som skulde skje i flere etapper, ikke med et slag ved en streng og øieblikkelig gjennomførelse av det individuelle medlemskap. Der skulde foreløpig innføres den såkalte "reservasjonsrett og plikt" for alle som ikke var enig i Internasjonalsens retningslinjer, partiets og partipresens (særlig hovedorganets) socialdemokratiske navn skulde forandres, og siden skulde omleggingen skje gradvis, skritt for skritt. Tranmæl var i høieste grad misfornøyd over at han ikke fikk noen innrømmelser i de prinsipielle og ideologiske spørsmål og m.h.t. det norske partis autonomi. Men med den revolusjonære stemningsbølge som den gang preget den norske arbeiderklasses store flertall hadde Tranmæl ingen lyst på en åpen

Spørsmål til diskusjon:

1. Hvordan stilte Tranmæl seg til Moskvatesene, og hva var hans taktikk?
2. Hvordan så Komintern på DNA?

KOMMUNISTISK ARBEIDERFORBUND

Sentral adr.: Postboks 2863,
Kampen, Oslo 5
Tlf.: (02) 38 04 69

Bergen: Bjørn Løvdahl,
Sigurds gt. 17,
5000 Bergen

Tønsberg: Tor Larsen
Fagerheimsgt. 14A
3100 Tønsberg

Porsgrunn: Harald Baun,
3980 Åby.

Drammen: Peter O. Pedersen,
Solberggt. 10 b,
3000 Drammen

Kristiansand: Ingeleiv Henden,
Skutevn. 6 e,
4620 Vågsbygd

Lillestrøm: Marie Nordby,
Bekkevn. 4,
2006 Løvenstad

KUL-kontakt/Trøndelag:
Knut Erik Aagaard,
Carl Schjetnans vei 10
7081 Sjetnhaugen

Vennesla: Ole Langeland,
4652 Øvrebø

KOMMUNISTISK UNIVERSITETSLAG(KUL):

Bergen: Postboks 29,
5014 Universitetet, Bergen

Oslo: Postboks 3815
Ullevål Hageby
Oslo 8

Tromsø: c/o Svein Smelvær,
Inst. for samfunns-
vitskap, Universitetet,
9000 Tromsø

MARXIST-LENINISTISKE UNGDOMSGRUPPER (MLU):

Postboks 41, 1345 Østerås

LÖNNINGENE BAK INFLASJONEN?

PRISER, LÖNNINGER OG INFLASJON

Helt fra kapitalismens barndom og fram til i dag har borgerskapet tatt i bruk ideologisk propaganda for å overbevise arbeiderne om det unyttige i å kjempe for økte lønninger. Den påstanden som ligger bak slike framstøt, går ut på at økte lønninger fører til økte varepriser, og at arbeiderne altså bare sager over den greinen de selv "sitter på", når de fremmer lønnskrav. For: hvis det er slik at økte lønninger fører til økte varepriser, så vil lønnsøkningen bli spist opp av prisstigning, og altså være fänytt.

I våre dager kjenner vi denne "teorien" igjen som en del av borgerskapets allmenne teori for å "bekjempe" inflasjonen. Den viktigste årsak til inflasjonen, hevder borgerne, ligger i veksten i reallønningene. Arbeiderne har altså hovedansvaret for inflasjonen.

Nå vet vi imidlertid at "inflasjonen" - i det minste i Norge i de seinere årene - faktisk har ført til en prisstigning som, alle forhold tatt i betraktning, har mer enn kompensert for økning i nominallønningene, dvs. i pengebøttingene. Vi har faktisk ikke hatt noen reallønnsøkning - snarere tvert om. Dermed har borgerskapets argumentasjon vist seg å være selvmotsigende: deres forklaring på årsakene til inflasjonen er blitt gjort til skamme av inflasjonens egne virkninger!

Det er blant annet slike forhold som har ført til at mange - både arbeidere og andre - rent intuitivt og instinktivt forkaster borgerskapets "inflasjonsteori", og også intuitivt forstår at denne "teorien" bare er et skalkeskjul for å øke kapitalistenes andel av merproduktet (altså øke profitten) på bekostning av arbeiderens andel (altså lønnen). Det er et godt instinkt som ligger bak denne reaksjonen; det er så godt at det har krav på å bli rettfærdiggjort også av en rent teoretisk analyse, og det er det vi skal forsøke å gjennomføre i denne artikkelen.

Behovet for å nå ut til arbeiderne med en slik teoretisk analyse, skyldes ikke bare at borgerskapets "inflasjonspropaganda" i og for seg faktisk er egnet til å føre folk bak lyset. Behovet blir desto mer påtrengende på bakgrunn av den kjennsgjøring at arbeiderbevegelsen i dag er gjennomsyret av borgerliggjorte elementer som rett og slett ser det som sin politiske oppgave å tvinge arbeiderne til å vise "besindighet" og "samfunnsansvar" i lønnsoppgjørene. Et eksempel, som også illustrerer den rolle som den offisielle, borgerlige økonomiske "vitenskap" spiller som tåkelegger av fakta, er NKPs "januarforslag" fra 1973 om pris- og inntektspolitikken. Dette forslaget, som i det minste var direkte inspirert av Leif Johansen - professor i sosialøkonomi i Oslo, og medlem av NKPs sentralstyre - gikk inn for å svinebinde arbeiderens lønnskamp på en måte som fikk Skandinavia innstillingen til å se ut som en innsamlingsblankett fra Frelsesarmeen i sammenlikning.

1. LÖNNINGENES HÖYDE ER UTEN BETYDNING FOR PRISENE.

a. Prisbestemmelsen

Det som først må oppklares er: hva er grunnlaget for en vares pris? Og hva består denne prisen av?

Dette er spørsmål som møter en i de aller enkleste økonomiske forhold i hverdagen, såsom når to personer bytter varer med hverandre. Også når en slik transaksjon foregår ved hjelp av penger, er det i virkeligheten alltid et varebytte som finner sted. Om en person selger en hammer for penger, og deretter kjøper ett par sko for den samme pengesummen, så kan hele transaksjonen betegnes som et bytte av 1 hammer mot ett par sko. At pengesummen er like

stor i begge tilfelle, viser bare at hammeren og skoene har like stor verdi. Transaksjonens enkleste form kan altså sies å være

1 hammer = Ett par sko,

hvor likhetstegnet viser at begge varer representerer like stor verdi.

Men likhetstegnet viser også noe mer. Det viser at verdistørrelsene er lik; men det må også forklares hva det er størrelser av. - En størrelse har alltid et innhold. F.eks. er et kilogram aldri et kilogram "rett og slett". Tvert om, det er alltid et kilo poteter eller blåbær eller kaffe, osv. osv. - Det er altså alltid en størrelse av noe.

Spørsmålet blir altså: hva er det for et "noe" som hammeren og skoene er størrelsen av når de byttes mot hverandre?

Selvfølgelig kan en si at de er størrelser av "verdi", i og med at de viser seg som "verdistørrelser". Men dermed oppstår bare et nytt spørsmål, nemlig spørsmålet om hva verdien (dvs. også prisen) består av, og hva som er grunnlaget for den. Og det er det spørsmålet det gjelder å svare på.

Problemet lar seg lettest løse når en holder klart for seg at det "noe" vi er på jakt etter, må være "noe" som finnes innen begge varer (hammer og sko) det er tale om. Det må finnes "noe" innen dem begge som er kvalitativt likt - ellers kunne en ikke si at de er kvantitativt like, altså at de er av lik størrelse. For - som sagt - når vi sier at de er av lik størrelse, så sier vi samtidig (selv om vi ofte glemmer det) at de er like størrelser av "noe", altså like størrelser av det ene og samme "noe".

Det er dette "noe" som i bunn og grunn gjør varene sammenliknbare og følgelig muliggjør at de kan byttes mot hverandre etter alle mulige forskjellige kvantitative proporsjoner. Det er dette "noe" som er verdien substans, og dermed grunnlaget for prisen.

Dette "noe" er det menneskelige arbeidet. Så innbyrdes forskjellige som de forskjellige varene er, så forskjellige og mangesidige som de er i forhold til hverandre, så er det bare én eneste egenskap som er felles for dem (samtidig som den oppfyller de andre kravene vi har nevnt): nemlig at de alle er produkter av menneskelig arbeid i det hele tatt.

Arbeidet er det "noe" vi leter etter. Arbeidet og bare arbeidet er verdien kilde; og ettersom en vares pris bare er en gjenspeiling av dens verdi, er det arbeidet som bestemmer prisen størrelse. Rettere sagt: verdier og priser på et produkt avhenger direkte av den arbeidstid som alt i alt er gått med til å framstille produktet. For: det å måle arbeidet etter størrelsen, er det samme som å måle arbeidstiden.

Altså: en vares pris avhenger bare av den arbeidstid som er nedlagt i varen. At denne marxistiske konklusjonen er riktig, blir indirekte "bevist" av at borgerlige "økonomiske teoretikere" gang på gang har gått i vannet når de har gitt seg til å lete etter andre "fellesnevne" mellom produktene enn arbeidet.

b. Lønn og profitt.

Vi skal nå gå over til å se på hvilke følger denne konklusjonen får for påstanden om at prisene endrer seg som følge av at arbeidslønningene endrer seg.

Det første vi kan notere oss, er at denne borgerlige teorien fører rett ut i en sirkelslutning. For lønnen er nemlig ikke noe annet enn prisen på varen arbeidskraft, dvs. prisen på den varen som arbeideren selger til kapitalisten. Når altså borgerskapets teoretikere i praksis sier at arbeidslønnen bestemmer vareprisene, så sier de egentlig ikke annet enn at vareprisene bestemmes av en varepris. De har dermed satt seg selv ute av stand til å forklare hva en varepris er, for de vil alltid i forklaringen måtte forutsette eksistensen av

det som skulle forklares. Eller som Marx sier om samme emne: "Hvis en godtar denne forutsetningen, blir ethvert resonnement om de almene lover for den politiske økonomi bare tomt prat." ("Lønn, pris og profitt") Det er karakteristisk for nivået hos borgerlige "inflasjonsteoretikere" (i NKP og annetsteds) at de vil uttale seg om vareprisens natur uten engang å kunne definere den!

For det andre må vi understreke følgende: etter at arbeideren har solgt sin arbeidskraft til kapitalisten, går han inn i produksjonen og skaper en nyverdi som kommer i tillegg til verdien av de råstoffene, det maskineriet og det verkøyet han forbruker i produksjonen. Denne nyskapte verdien er det vi kaller nettoproduktet, og hvis vi legger sammen all den nyskapte verdi i alle bransjer i hele samfunnet, f.eks. innen ett år, får vi det som i realiteten er netto nasjonalproduktet.

Det er ut av dette netto nasjonalproduktet at kapitalistklassen henter sin profitt, og at arbeiderklassen får utbetalt sine totale lønninger.

Dette nettoproduktets størrelse er - som vi faktisk allerede har sett - et produkt av den arbeidstid arbeiderklassen som helhet har ytet i det året det er tale om. Det er et resultat av arbeiderens nytilsatte arbeid, ettersom all verdi er skapt av arbeid.

Hva skyldes det at arbeiderne ikke får hele netto nasjonalproduktet tilbake i form av lønn? - Det skyldes ganske enkelt at arbeiderne ikke får betalt for det arbeid de utfører, men bare for den arbeidskraften de har solgt til kapitalistene. Om de fikk betalt for arbeidet, ville de selvsagt ha hatt krav på hele nettoproduktet, ettersom det nettopp er dette produktet som i sin helhet er blitt skapt av arbeidet.

Men én ting er hva arbeidskraften koster (for kapitalisten); en helt annen ting er hvilket arbeid arbeideren kan utføre ved hjelp av sin arbeidskraft. Målt i verdi kan han alltid skape et større produkt enn det som tilsvarer det produkt han selv selger - nemlig arbeidskraften. Det er nettopp dette som er grunnen til at han er ansatt av kapitalisten. Kapitalisten produserer bare for å utbytte arbeiderne, m.a.o. for å få profitt. Profitten utgjør, sammen med lønnen, tilsammen nettoproduktet. Eller rettere: nettoproduktet deles i lønn og profitt.

Nå er det enda lettere å se det latenterlige i den borgerlige "inflasjonsteorien". For når denne teorien hevder at varenes priser stiger som følge av at lønningene stiger, så vil den selvsagt også måtte hevde at nettoproduktets størrelse - målt i priser - stiger med en stigning i prisen på arbeidskraften (lønnen); for en del av alle varers pris består av nyttsatt arbeid (altså nettoprodukt).

LES OGSÅ

GNISTEN

Organ for Kommunistisk Universitetslag

Fås ved henvendelse til:

Kommunistisk Universitetslag,

Postboks 3815

Ullevål Hageby

Oslo 8

Dette er ensbetydende med å hevde at en på forhånd gitt størrelse kan øke som følge av en økning i en av de delene som størrelsen kan oppløses i, noe som er klart selvmotsigende. F. eks. kan en staur på fire meter deles opp i to stykker på to meter. Men en økning av ett av de to stykkene med én meter fører ikke til at staturen alt i alt øker til fem meter. Det fører ene og alene til at det andre stykket minsker med én meter. Den ene parten kan bare øke på bekostning av den andre. Arbeidernes andel kan bare øke på bekostning av kapitalistenes andel, og omvendt.

Sagt på en annen måte: en vares pris avhenger av det kvantum arbeid som er nedlagt i varen, og aldri av det som er betalt for dette arbeidet.

Egentlig er den borgerlige teorien selvmotsigende også på egne premisser.

For hvis det hadde vært slik at vareprisene økte som følge av at én del av nettoproduktet økte, så ville det ikke være noen grunn til å la være å hevde at de vil øke også som følge av en økning i den andre delen av nettoproduktet. En ville altså måtte si at prisene steg også som en følge av en økning av profitten. - Det sier seg selv at borgerskapet ikke vil trekke en slik logisk slutning av sin egen teori. For teorien skal nettopp tjene til å hjelpe borgerskapet til høyere profitt, ved å narre arbeiderne fra å føre lønnskamp.

2. HVA ER ARSAKEN TIL INFLASJONEN?

Vi skal tilslutt komme inn på de virkelige årsaker til inflasjonen.

I denne sammenheng er det viktig å være merksam på at den periodiske "hyperinflasjonen" som vi idag kjenner, ikke er noe som har vært typisk for kapitalismen i alle dens levedager. Tvert om er den et biprodukt av kapitalismens monopolistiske stadium, og særlig av den fasen med statsmonopolistisk kapitalisme vi nå er inne i.

Dette er høyst forklarlig, på bakgrunn av at inflasjonen alltid skyldes at samfunnets sirkulerende pengemengde overstiger den pengemengde som er nødvendig for å sirkulere de varer som er produsert i samfunnet. For at den kapitalistiske økonomien skal kunne fungere, må den sirkulerende pengemengden i det minste være stor nok til å formidle kjøp og salg av alle produserte varer. Når pengemengden stiger over dette minimum, betyr det at alle varer får relativt flere penger å måle seg i, dvs. at pengenes verdi blir relativt forringet, slik at prisene - som jo måles nettopp i penger - nominelt stiger.

Og det er nettopp typisk for statsmonopolistisk kapitalisme at pengemengden stadig stiger over dette minimum, og også at den periodisk stiger stadig hurtigere over dette minimum. - Årsaken til dette er at statens inngrep i økonomien får stadig større betydning og omfang. Den borgerlige klassestatens utvikling fra "vektstat" til sentrum for økonomien, medfører at statsapparatet får til oppgave å tilrettelegge den kapitalistiske produksjonen også med aktive inngrep, blant annet av finans-, penge- og kredittpolitisk art. I praksis fører dette til at samfunnsøkonomien blir oversvømmet av penger som ikke har noen tilsvarende eller ekvivalent i økningen av selve det materielle produksjonsvolumet (dvs. økningen av vareproduksjonen). De penger som skal dekke en stor del av de "offentlige utgifter", er av en slik karakter. Det samme gjelder for de pengemidler staten har tatt inn i form av skatter og som den så pøser ut igjen for bedre å kunne "regulere" veksten i samfunnsøkonomien.

Så lenge statens økonomiske virksomhet "målt i penger" vokser hurtigere enn økningen i varevolumet, må vi også "leve med" inflasjonen.

Til syvende og sist kan tendensen til inflasjon bare avverges ad samme vei som en må gå for å avskaffe lønnsystemet: gjennom å knuse den borgerlige klassestaten.

JS.

Karl Marx:

Det alminnelige forhold mellom profitt, lønninger og priser.

Hvis vi fra en vares verdi trekker den verdi som erstatter verdien av de råstoffer og andre produksjonsmidler som er nedlagt i den - dvs. hvis vi trekker fra den verdien som representerer det tidligere arbeid som varen inneholder -, så vil den overskytende verdi oppløse seg i den mengde arbeid som er tilført varen av den sist sysselsatte arbeider. Hvis denne arbeideren arbeider 12 timer om dagen, hvis 12 timers gjennomsnittsarbeid krystalliserer seg i en mengde gull som er lik 6 shilling, så er denne tilleggsverdi på 6 shilling den eneste verdi hans arbeid har skapt. Denne gitte verdi som bestemmes av hans arbeidstid, er det eneste fond hvorfra både han og kapitalisten må hente sine respektive andeler eller dividende, den eneste verdi som kan deles i lønninger og profitt. Det er klart at denne verdien selv ikke forandres ved at den kan deles i vekslende forhold mellom de to partene. Det ville heller ikke bli noen forandring om en setter hele den arbeidende befolkning i stedet for en eneste arbeider, for eksempel 12 millioner arbeidsdager istedenfor en eneste.

Da kapitalisten og arbeideren bare har denne begrensede verdi å dele, dvs. den verdi som måles etter arbeiderens totale arbeid, så vil den ene få dess mer jo mindre den andre får og omvendt. Når en kvantitet er gitt, vil den ene delen av den øke i samme monn som den andre minsker. Hvis lønningene synker, vil profittene forandre seg i motsatt retning. Hvis lønningene synker, vil profittene stige, og hvis lønningene stiger, vil profittene synke. Hvis arbeideren, som vi tidligere har forutsatt, får 3 shilling, dvs. halvparten av den verdi han har skapt, eller hvis hele hans arbeidsdag halvveis består av betalt og halvveis av ubetalt arbeid, vil profitttraten være 100 prosent fordi kapitalisten også vil få 3 shilling. Hvis arbeideren bare får 2 shilling eller bare arbeider en tredjepart av hele dagen for seg selv, vil kapitalisten få 4 shilling og profitttraten vil være 200 prosent. Hvis arbeideren får 4 shilling, vil kapitalisten bare få 2, og profitttraten vil da synke til 50 prosent. Men alle disse forandringer har ingen innvirkning på varens verdi. En alminnelig lønnsforhøyelse ville derfor resultere i

et fall i den alminnelige profitt-raten, men ikke ha noen virkning på verdien. Men selv om varenes verdier, som i siste instans må reguleres deres markedspriser, utelukkende bestemmes av den samlede mengde arbeid som er nedlagt i dem, og ikke gjennom oppdelingen av denne mengden i betalt og ubetalt arbeid, så følger det på ingen måte av dette at verdiene av de enkelte varer eller sett av varer som for eksempel framstilles i løpet av 12 timer, forblir konstante. Antallet eller massen av varer som framstilles i løpet av en bestemt arbeidstid eller ved hjelp av en bestemt mengde arbeid, avhenger av produktivkraften hos det anvendte arbeid og ikke av dets utstrekning eller lengde. Med produktivkraften på et bestemt nivå kan en for eksempel i et spinneri i løpet av en 12 timers arbeidsdag produsere 12 pund garn, og med produktivkraften på et lavere nivå bare 2 pund. Om altså 12 timers gjennomsnittsarbeid i det ene tilfelle ble legemliggjort i en verdi av 6 shilling, så ville de 12 pund garn koste 6 shilling, og i det andre tilfelle ville 2 pund garn likeens koste 6 shilling. Ett pund garn ville altså i det ene tilfelle koste 6 penny og i det andre 3 shilling. Prisdifferensen ville være en følge av ulikheten i produktivkraftene hos det anvendte arbeid. Når produktivkraftene var større, ville en times arbeid bli legemliggjort i ett pund garn, og når produktivkraftene var mindre, ville 6 arbeidstimer bli legemliggjort i ett pund garn. Prisen på ett pund garn ville i det ene tilfelle bare være 6 penny, trass i at lønningene var relativt høye og profitttraten lav. I det andre tilfelle ville det være 3 shilling, trass i at lønningene var lave og profitttraten høy. Slik ville det være fordi prisen på ett pund garn bestemmes av den totale arbeidsmengden som er nedlagt i den, og ikke av den forholdsmessige oppdelingen av denne totalmengden i betalt og ubetalt arbeid. Det faktum som jeg har omtalt før, at høyt betalt arbeid kan produsere billigere arbeid og lavt betalt arbeid kan produsere dyre varer, mister på denne måten sitt skinn av paradoks. Det er bare et uttrykk for den almene lov at en vares verdi bestemmes av den mengde arbeid som er nedlagt i den, men at den arbeidsmengde som er brukt på den, utelukkende avhenger av det anvendte arbeidsproduktivkraft og derfor skifter med enhver endring i arbeidsproduktiviteten.

(Fra "Lønn, pris og profitt")

Statens lønnskomite: juksemaker pipelort, gir igjen og tar bort!

Statens lønnskomites delinnstilling II har vakt stor forbitrelse blant de statsansatte landet over. De aksjoner som hittil har vært satt i gang mot innstillingen, har tatt sitt utgangspunkt i den udemokratiske behandlingsmåten som er blitt innstillingen til del. På grunn av den korte tidsfristen avdelingene har fått til å uttale seg vil det lønssystem som de statsansatte vil måtte slite med i ti-år framover bli fastsatt over hodet på dem. Lokallagene er blitt fratatt sin selvfølgelig rett til å delta i fastsettelsen av sine egne lønninger. Sentrale lønnsforhandlinger - som DNA nå bygger mer og mer av sin politikk på - vil i framtida bli bestemmende for de ansattes lønninger.

Etter at innstillingen blir vedtatt -

for øvrig av de samme som utformet den (!) - tilbys lokalavdelingene såkalte normeringsjusteringer. Vi vet fra før at disse normeringsjusteringene har liten eller ingen innflytelse på våre lønninger, og at de kun fungerer som en gulrot framfor nesa på de statsansatte slik at innstillingen i sin helhet lettere kan gå gjennom.

Innstillingen fra Statens lønnskomite - hvis hovedinnhold er sentralisering av oppgjørene og større forskjell mellom de lavere og høyere lønnsklasser - får nesten et skjær av komikk over seg når det i innstillingen står at ingen skal gå ned i lønn. Det korrekte er nemlig at så å si alle bortsett fra de høyere lønnsklasser - særlig fra 21 og oppover - nettopp vil gå ned i lønn. Dette oppnår en ved at

det tillegg det nye lønssystemet gir de statsansatte samlet, et tillegg som er beregnet til 2,2%, blir trukket fra på varens tariloppgjør. For alle som får en mindre økning i lønna enn 2,2%, det vil i praksis si så godt som alle bortsett fra de høyere lønnsklasser, vil innføringen av det nye lønssystemet derfor bety en reell senkning av lønna umiddelbart. I forbindelse med det nye lønssystemet kan en om staten med rette si: Juksemaker pipelort, gir igjen og tar bort.

Som nevnt har de aksjoner som hittil har skjedd tatt sitt utgangspunkt i behandlingsmåten. Etter hvert som de statsansatte får innblikk i innstillingens innhold, vil behandlingsmåten fortone seg som en idyll sammenliknet med innholdet. Det vil derfor være nødvendig å følge opp aksjonene mot behandlingsmåten med aksjoner mot innholdet i innstillingen. I den grad streik blir benyttet i denne kampen, er det viktig at de statsansatte trekker lærdom av de streikekampene som har funnet sted i arbeiderklassen i 70-åra, nemlig at streikene må ledes gjennom organer som ikke er knyttet til LO-apparatet. Den reaksjon som er vist av forbund og kartell på medlemmenes protester, viser at også for de statsansatte er den eneste veg å gå TVERS GJENNOM LOV TIL SEIER!

Medlem NTL-avd. 108/30

Høy tillitskvinne var streikebryter!

Ved siden av en rekke andre grupper av statsansatte gikk også Oslo Likningskontor og Oslo folkeregister til en times streik torsdag den 20. november i protest mot Statens lønnskomites innstilling, og mot at "forhandlingene" skulle skje sentralt.

Streiken ved disse to etater skilte seg imidlertid ut fra de andre ved at det åpent ble erkjent at streiken var ulovlig fordi den i hovedsak dreide seg om en lønnstvist og dermed var i strid med tvistelovens bestemmelser om fredsplikt i tariffperioden. Noen illusjoner om medhold i arbeidsretten hadde man ikke.

Både styret i NTL-avdelingen og styret i YH-avdelingen la ned sine verv og overlot til den valgte aksjonskomite å organisere streiken som omfattet ca. 700 og som ble markert ved å møte opp i byens storstue: Rådhushallen.

Nestformannen i Ligningsetatens Landstorening avd. 1, formann i Oslo stedsstyre og nestformann i Oslo samorganisasjon Vally Børnich ved Folkeregisteret i Oslo gikk umiddelbart før streiken skulle iverksettes rundt til sine kolleger og sa at de behøvde ikke streike hvis de ikke ville, de ville ikke bli betraktet som streikebrytere. Etterpå meddelte hun

pressen at det var stor uvilje ved Oslo folkeregister mot streiken og at den derfor ikke ville ta noen stor tilslutning. Vally Børnichs utspill virket imidlertid mot sin hensikt. Funksjonærene ved folkeregisteret sluttet fullt opp om streiken.

SISTE:

Med stort flertall vedtok medlemsmøtet i Ligningsetatens Landsfore-

ning at Vally Børnichs opptreden i forbindelse med streiken nødvendigvis gjorde en reaksjon fra medlemmenes side. Mot 4 stemmer vedtok så medlemsmøtet at det skulle holdes ekstraordinært årsmøte for valg av ny nestformann etter Vally Børnich. Styret var for anledningen forsterket med Rolf Sæthre fra NTL og Harald Johansen, formann i Ligningsetatens Landsforenings hovedavdeling, uten at det hjalp noe nevneverdig.

Vally Børnich

Rudolf Nilsen:

Ennu er en streikebryter
fredløs niding tross han nyter
vern fra selve kongens råd.
En forræder kaller vi ham,
tross medaljen I kan gi ham,
med samt ros for tapper dåd.

KARTELLETS LØNNSKONFERANSE

Kartelletts lønnskonferanse 20/10-75 ble en eiendommelig forestilling. Kartellformannen Uglem la i et langt innledningsforedrag opp til den møteholds-linje som "toppene" har bestemt for lønnsoppgjøret til våren. Foredraget var spekket med statistikk - vesentlig tall som viste hvor positiv utviklingen har vært - hvor flinke "våre forhandlere" har vært - vist over hodet på folk på en stor skjerm. Rent symbolsk.

Det virket unektelig noe pussig på en skeptisk tilhører at Uglem imøtegikk framlagt statistikk som viste en langt annen utvikling, med den bemerkning at det finnes så mange slags statistikk. Hva skal en egentlig tro på? sa han. Jo, en kan saktens spørre.

Uglem la fram Kleppes minipakke - som allerede synes å være anbrukt, og talte varmt om ansvar for arbeidsplassene og at en ikke måtte glemme de uløste samfunnsoppgavene. Han hevdet at Kartellet avviser Skånlandutvalgets innstilling, men er innstilt på samordning på fri villig basis. Vi kan uten videre tenke oss hva det betyr.

Formannen forsøkte dessuten å legge vekt på andre ting som vedrører levestandard. Vi slapp selvsagt ikke de vakre ord om skattelettelser og prisdempende tiltak. Vi fikk også høre at det er satt ned et utvalg i sosialdepartementets regi, et utvalg som skal utrede nye aldersgrensebestemmelser, men det er uklart når det vil foreligge noe resultat. Vi kan hjelpe Uglem med dette. Forslaget vil bli lagt fram før valget i 1977.

Hva Kartellet ventet av konferansen

er uklart, men regien tydet på, at en var forberedt på litt av hvert. Da ordet ble fritt, kom det bestilte innlegg på løpende bånd - innlegg som skulle skape den positive og gode stemning, men etter hvert kom misnøyen til orde og tilliten til ledelsen ble satt på en alvorlig prøve. Vi fikk hele spekteret - fra det impulsive, sinte til det rolige, gjennomtenkte angrep på ledelsen. Misnøyen ble etterhvert så tindrende klar at de bestilte sluttinnleggene ikke på noen måte kunne forandre hovedinntrykket.

Skånlandutvalgets innstilling i enhver form ble avvist av taler etter taler. Derfor var det med noe undring en leste i Arbeiderbladet noen dager senere at flertallet ønsket Statens medvirkning under lønnsforhandlingene.

Innstilling II fra Statens lønnskommité var akkurat kommet på dette tidspunktet, så den ble bare såvidt berørt, men flere talere ga uttrykk for skepsis. Svarfristen - 25. november - ble skarpt angrepet og en representant fra NRK antydte allerede her at man overveide å gå til proteststreik.

Det kommer sikkert ikke noe ut av dette møtet. Ledelsen har fortsatt så sterkt grep på medlemmene - den tause og passive masse - at den handler ut fra de direktiver den har fått ovenfra, men det ligger noe positivt i det at det stadig blir vanskeligere for kapitalens løpegutter å få gjennom planene sine. Sprekkene blir større og større for hvert oppgjør.

M.

NYTT NUMMER AV RØDE FANE!

Umiddelbart før jul foreligger Røde Fane nr 4 for i år. Dette nummeret inneholder artikler om trotskismen, om "venstredreininga" i AKP, kritikk av Dag Solstads bok "25. september-plassen", studieveiledning til "Radikalismen" av Lenin, om nasjonaliseringsspørsmålet og om hvilken "utenrikspolitikk kommunistiske partier i imperialistiske land må føre.

Bestill fra:
RØDE FANE,
Postboks 2863, Kampen
Oslo 5

"RENDYRKET KOMMUNISME"?

I et spesialnummer om den økonomiske krisa skriver det AKP-infierte "Lærerstudenten", organ for Landslaget for norske lærerstudenter:

"Den økonomiske krisa idag er ei overproduksjonskrisa. Det er monopolene og næringslivet som er den direkte årsak til krisa, i og med at monopolene øker investeringene sine og vareproduksjonen sin for å få mest mulig profitt, uten at folk flest får lønnsøkninger slik at de kan kjøpe varene som blir produsert."

Den 14. november hylte Aftenposten opp om dette og kalte det "rendyrket kommunisme".

Enhver med en smule kjennskap til arbeiderklassens økonomiske teori vet at denne analysen ikke har det minste med kommunisme å gjøre. Den er tvert om det som en nettopp kan vente fra den bakstreverske AKP-gruppen, nemlig reinspikka borgerlig vulgærøkonomi. Den er en tro kopi av den gamle grunneieradvokaten Malthus' underkonsumsjonsteori og av Keynes' sosialdemokratiske kriseanalyse, bare med den forskjell at den er enda mer vulgær. Den peker ut en fraksjon av borgerskapet, monopolistene, som syndebukker, i stedet for å se krisene som uavvendelige følger av kapitalismen som system. Dermed glorifiserer denne "analysen" den ikke-monopolistiske kapitalen, og fornekte - også med sin teori om at høyere lønninger ville gjøre slutt på krisen - at de kapitalistiske krisene har sitt grunnlag i den uforsonlige motsigelsen mellom arbeid og kapital.

Hadde dette noe med kommunisme å gjøre, da skulle borgerskapet få det lett. Men så lett blir det ikke.

BESTILLINGSSEDDEL

Til:
Kommunistisk Arbeiderforbund,
Postboks 2863,
Kampen,
Oslo 5 (postgirokonto nr. 20 68 42)

Jeg bestiller med dette:

...årsabonnement på den røde Arbeideren a kr. 20,-.....kr.
...årsabonnement på Røde Fane a kr. 28,-.....kr.
...eks. av Tvers gjennom lov til seier a kr. 7,-.....kr.
...eks. av Program vedtatt på KAs 2. landsmøte a kr. 5,-.....kr.
...komplett sett av KAs elementærsirkel a kr. 25,-.....kr.
...komplett sett av KAs grunnsirkel a kr. 30,-.....kr.
...Studieveiledning til Lenin: Hva må gjøres? a kr. 5,-.....kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 10,-.....kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 50,-.....kr.
...obligasjon/er til støtte for KAs pressefond a kr. 100,-.....kr.
Tilsammen.....kr.

...Er dessuten interessert i nærmere kontakt med K.A.

Bes sendt i oppkrav/pengene er satt inn på postgirokonto nr. 20 68 42.

Navn.....

Gate/veg.....

Postnummer og sted.....

Barnehagepersonellet i Oslo møter arbeidsretten: Følg arbeidernes eksempel, avvis klassesdomstolen!

Sist i oktober gjennomførte barnehagepersonellet i Oslo en endags proteststreik mot for lave bevilgninger og for få stillinger. Streiken rettet seg altså mot de forverrede arbeidsforholdene i sosiaalsektoren, som er utsatt for kapitalens kriseoffensiv i form av krav om rasjonalisering og overføring av mest mulig ressurser til støtte for profitten. Her deler barnehagepersonellet skjebne med andre grupper av offentlig ansatte, f. eks. ansatte i Postverket, som i den senere tid har vært utsatt for en beinhard rasjonalisering, og også er i ferd med å miste tålmodigheten. De arbeidende masser i stat og kommune rammes med andre ord av den kriseherjede kapitalen, og må for å vinne fram stille seg under ledelse av kapitalens direkte motpart, arbeiderklassen.

Sin vane tro stemplet Kommuneforbundet umiddelbart streiken som ulovlig. Dette er blitt fulgt opp av at Oslo Kommunes lønnsutvalg har tatt ut stevning for Arbeidsretten mot de streikende. Barnehagepersonellet skal nå få smake piskene av den samme klassesdomstolen som i mange år har vært riset bak speilet mot streikende arbeidere.

I denne situasjonen skal barnehagepersonellet legge seg på minnet at kjempende arbeidere gjentatte ganger

har avvæpnet Arbeidsretten - ikke ved å anerkjenne den og dens "nøytralitet" og be for sin rett - men ved å stemple den som kapitalens domstol og vise forakt for hele dens virksomhet. Det kan nok da ha hendt at Arbeidsretten likevel har avgitt dommer til fordel for arbeiderne, men da nettopp for å gjenreise den kjerringa som de streikende effektivt har revet ned ved sin likegyldighet og forakt! Bare en slik framgangsmåte garanterer seier over Arbeidsretten, og ikke noen form for anerkjennelse av dens status.

Formannen i Oslo Kommunes lønnsutvalg, Rolf Dragvold, begrunner stevningen for Arbeidsretten bl. a. med at "hvis hver enkelt gruppe av ansatte innen kommunen skulle streike mot de kommunale bevilgninger, skulle vi etterhvert få merkelige tilstander". Det er tydelig at det skal statueres et eksempel. Barnehagepersonellet har vår fulle støtte i å statuere et helt annet eksempel enn det Dragvold tenker seg.

De ansatte ved Oslo kommunes ungdomsklubber gjennomførte i november en endags proteststreik på samme grunnlag som barnehagepersonellet. Også disse er naturligvis stevnet for Arbeidsretten. De har samme veg å gå som barnehagepersonellet.

I arbeidssituasjonen var det en relativt negativ holdning til arbeidet.

Såvel arbeiderne som tillitsmennene uttrykte ofte skepsis og usikkerhet når bedriftens representanter la fram forslag om endringer i arbeidssituasjonen.

I den grad det var diskusjoner i samarbeidsutvalgene og ikke ren informasjonsutveksling, lå det svært ofte en interessekonflikt til grunn. Særlig gjaldt dette spørsmål som rasjonalisering, endringer i arbeidsorganisasjonen o.l.

I disse diskusjonene var tillitsmennene ofte defensive og hadde svært vanskelig for å gjøre seg gjeldende i diskusjonen med mindre de kunne basere sine argumenter på klare regler og avtaler.

KUNNSKAPSMANGEL

Som årsaker til at tillitsmennene ofte har vanskelig for å gjøre seg gjeldende anføres det i rapporten bl.a. at bedriftsrepresentantene i samarbeidsutvalgene har større kunnskaper. Man anser det imidlertid for viktigere at det er de som i realiteten også avgjør hvilke rammer diskusjonen skal føres innenfor.

Men hvordan reagerer så tillitsmenn og arbeidere når de ikke når fram? De har kraftige sanksjoner som kan brukes, streik f.eks. I rapporten sies det at det er svært sjelden disse midler trekkes fram. Bare når svært mange arbeidere berøres samtidig og betydelige interesser står på spill.

Som årsaker til dette framholdes det at tillitsmennene er avhengige av å underkaste seg "det teknisk/økonomiske system som kunnskaps-system og grunnlag for håndtering av saker, selv om tillitsmennenes interesser tar utgangspunkt i verdier som ligger utenfor det teknisk/økonomiske system (arbeidernes helseverdier, trivselsbehov etc.)".

Videre pekes det på at tillitsmennene er avhengige av å samarbeide med ledelsen i en serie saker i det daglige og "således er prisgitt bedriftsrepresentantens 'godvilje'".

AVHENGIGHETSFORHOLD TIL BEDRIFTSLEDELSEN

Det menes også at tillitsmennene både på avdelingsplan og fagforeningsplan står i avhengighetsforhold til topptillitsmenn som har sterk interesse i å bevare tillitsgrunnlaget for de juridisk forpliktende avtalene mellom hovedpartene i arbeidslivet.

Dette kommenteres slik: "Ut fra denne avmaktssituasjonen gir det seg av seg selv, for tillitsmennene ved behandlingen av de løpende enkeltsaker, at det gjelder å appellere til bedriftsrepresentantenes velvilje og få dem til å vise menneskelighet og forståelse. For så vidt kan deres perspektiv på forholdet til bedriften karakteriseres som preget av "humannånd"."

Hvordan reagerer så tillitsmennene på dette? Jo, vi må ha flere heltidsansatte tillitsmenn. Med andre ord - flere husmenn.

En kan også lese seg til arbeidernes reaksjon i rapporten. På 1400 ansatte møter bare en 8 - 10 fram på medlemsmøtene.

Det uttrykker en skepsis til hele systemet med "bedriftsdemokrati" og mistillit til fagforeningene. Innebygget i denne skepsis ligger et latent opprør.

Erfaringene som arbeiderne høster med det såkalte bedriftsdemokrati vil nedfelles i bevisstheten som et av elementene i avsløringen av sosialdemokratiets samarbeidsfilosofi.

Etterhvert som slørene faller vil den grunnleggende antagonistiske motsetning mellom proletariatet og borgerskap stå klart fram.

Det er klassesamfunnets lov at bare arbeiderklassens egen kamp på klassens eget grunnlag og premisser kan gi seier.

OBS

i

synsvinkelen

Arbeiderpartiets hovedoppgave er - som alle bevisste arbeidere er klar over - å administrere det kapitalistiske samfunn. Utfra denne hovedoppgave gjelder det for det første å holde arbeiderne nede på et lojalt nivå overfor bedriftsledelsen. For det andre er det viktig å skape et skinn av medbestemmelserett for å gi arbeidstakerne en illusjon av at de har noe å si på arbeidsplassen.

Bedriftsforsamlinger er et slikt virkemiddel for å skape en slik illusjon. Tillitsmennene i fagforeningene glir mer og mer over i rollen som administra-

torer for bedriftsledelsen. De blir husmenn som det heter i en rapport om en nylig avsluttet undersøkelse ved Ardal. (Arb.bl. 27/10-75.)

I rapporten heter det bl.a.:

PASSIVE MEDLEMMER

Observasjonene var disse: Arbeiderne hadde et svært passivt forhold til virksomheten i fagforeningen, skjønt de fleste var organisert. Det var meget liten deltakelse i møtene, og det var liten kontakt tillitsmenn/-medlemmer.

DET REAKSJONÆRE OPPRØR

Handlingen i "Benoni og Rosa", fjernsynsteatrets serie bygget over Knut Hamsuns romaner, skildrer oppkomsten Benoni Hartvigsens karriere. Postbud i begynnelsen og medeier i stedets store handelshus mot slutten. Lokalsamfunnet Benoni lever i har "alt med". Alt fra topp til bunn, fra kapitalisten og landsfaderen til lønnsarbeideren. Den første eier stedets store handelshus, lokalsamfunnets navle. Den andre må ikke bare selge sin arbeidskraft, men også låne bort sin kones kropp til arbeidskjøperens forlystelser. Fjernsynsteatrets serie lykkes i å gjøre miljøet sannsynlig. Den særegent hamsunske stemningen kommer godt til uttrykk på skjermen. Serien har sikkert virket engasjerende på tvers av klassegrensene.

Oppkomsten har liv og sjarm, men skrytet og jaleriet kommer klart fram uten omsvøp. Handelskongen Macks kjelt-ringstreker også. Vi blir spart for den plettfriske borgerlige dyd som mange forfattere av mindre format ville plaget oss med.

Midt i bildet står Benoni selv som både får prestedatteren og stedets største formue. Men hva er likevel Benoni mot Mack som er født overklasse og har finheten i blodet? Vurderingen av slekt og arv hos Hamsun er egentlig mer føydal enn borgerlig. For borgerlig vurdering er det rikdommens størrelse og ikke dens herkomst som teller. Men ikke hos Hamsun. Mack, den nestrikeste, trekker i alle trådene. Uten ham går alt i surr. Tydeligst kommer det fram i 5. episode der mannfolkene mannsterke graver ned Macks badekar hvor badeorgiene foregår. Bakgrunnen er datterens anfall av religiøsitet og ektemennenes sjalusi. Men Mack legger seg syk. Og forretningen går i stampe. Altså, ifølge Hamsuns logikk, står hele lokalsamfunnet på randen av undergang og sult. Enden på det hele blir at bedratte ektemenn graver badekaret opp. Trangen til å overleve seirer over sjalusien.

Hamsun ser på hel- og halvprostitusjonen som noe naturlig hvis det bare er et "herremenneske" som nyter godt av den. Også Macks økonomiske svindel overfor sine økonomisk sett livegne undersatrer betraktes med humorfylt overbærenhet. Selv om svindelen også er svindel utfra borgerlig juss. For det undersatte taper i kontanter, gis igjen i form av kreditt i varehuset og sikker arbeidsplass. Det er alle Macks ene som skaper verdiene i samfunnet. Mack gir arbeid og utkomme. De andre tar arbeid og bøyer hodet.

Slik framstilles virkeligheten av Knut Hamsun selv engang var anleggsarbeider før han ble verdensberømt dikter og fikk møte Hitler personlig i Berlin under krigen. Solidaritet med "krapylet" var ikke noe for nobelprisvinneren.

Hamsuns nazisme har gitt borgerskap og småborgerskap mye hodebry. For å unngå å ha en høyt elsket naziforfatter i bokhylla har den borgerlige kritikken samvittighetsfullt delt Hamsun i to: i det nazistiske privatmennesket Hamsun som var englandshater og hadde varig svekkede selvsikker og i dikteren som er allmenmenneskelig og folkekjær. Skillet mellom den politiske og den upolitiske Hamsun er så urimelig at nyere borgerlig kritikk har måttet påpeke "reaksjonære holdninger" gjennom hele forfatterskapet. Tidlig laget han dikt hvor "kvinnesakshyl" rimer på "arbeiderkrapyl". Han ville "ære de unge", dvs.

kverke de gamle. Avskyen overfor gamle kom for øvrig tydelig nok fram i fjernsynsserien. Hamsun så hele tiden på opplysning og demokrati som forfalskning og pøbelvelde. Den reviderte borgerlige kritikk refser Hamsun for hans reaksjonære sinnelag. Skjønt hva betyr "reaksjonær" i denne sammenhengen? At nazisme og reaksjon utelukkende blir et spørsmål om sinnelag og hjertelag og ikke om klasseinteresser og økonomiske forhold.

Hva var det rimelig å vente av Hamsun rent politisk utifra hans egne forutsetninger? Kanskje ikke noe annet enn det som faktisk skjedde. Det som gjør Hamsuns nazisme så uforståelig for borgerskap og småborgerskap er vel manglende evne til å se det småbrune blikket de selv ser med. Mange "gode nordmenn" ble "reddet" fra nazismen p.g.a. sin konsekvente norske jøssing-nasjonalisme. En nasjonalisme som ikke alltid var fremmed overfor innholdet i NS-parolen "heim og ætt". Borgerskap og småborgerskap har aldri greid å se nazismen som noe annet enn summen av dens mest åpenbare og avskyelige uttrykk: brun gateterror, jødehat og konsentrasjonsleire. Siden Hamsun ikke var antisemitt, blir det gåtefullt hvordan han kunne bli nazist, som for norsk borgerskap og småborgerskap blir det samme som å være for tysk fremmedherredømme over Norge. For unasjonal var da Hamsun egentlig ikke (!). Blindheten overfor nazismens og fascismens sanne natur har også sine "forståelige" grunner i det samhold som ble skapt mellom motstandsfolk på tvers av alle klassegrenser i okkupasjonsårene. Dessverre har dette samhold skjebnesvangre politiske konsekvenser for arbeiderklassens selvstendige kamp og organisering. Samtidig som den herskende klasse har livsviktige interesser av at samholdstanken lever videre. Oppmerksomheten avledes fra den snikende fascismen som fagbevegelsens integrering i statsapparatet innebærer. Isteden gir samholdstanken fra krigen stadig næring til spontane folkelige reisdinger mot fremmedherredømmet, enten dette truer i form av EEC-medlemskap eller innvandring av fremmedarbeidere. Nasjonalismen og sjåvinismen erstatter sosialismen og den proletære internasjonalismens perspektiv.

Det som først spontant driver masser over i nazisme og fascisme er trusselen om deklassering i en alvorlig økonomisk krise. Fascisme og nazisme begynner som småborgerlige massebevegelser, men vil kunne få bred tilslutning fra andre klasser og lag i situasjoner hvor disses egne klasseorganisasjoner er kraftløse. I Norge fant bl.a. deler av storbondene det "nødvendig" å slutte opp om nazismen for å trygge sin grunneiendom. Demoraliserte lag av arbeiderklassen i Tyskland finner i nazismen en garant for trygge arbeidsplasser i 20 og 30 årene. Deler av tysk storindustri så den tryggeste forsvarer i Hitler etter at Röhm's venstrefløy var nedkjempet.

Ideologisk sett ytrer fascismen seg som proklamasjon av selvmotsigende paroler. Paroler om bevaring av den private eiendomsretten til jord og produksjonsmidler. Og samtidig paroler om en "sosialisme" som aldri kan bli sosialisme. Fascismen vil støtte antagonistiske klassers egne klassekrav. I sitt utspring er den bred folkelig antikapitalisme fiendtlig avgrenset mot rødfront og reaksjon. Fienden utpekes i skikkelser av bolsjevikjoden og finanskapitalistjoden. Som "ansvarlig" statsbærende bevegelse er den selvsagt politisk agentur for kapitalistklassens interesser. Bevaring av eiendomsretten. Sikring av produksjonen gjennom bl.a. rustningsindustri. Korporativ justis uten "menneskelig" Skånlandansikt, men tvertom i

kraft av åpen brun terror. At fascismens kultur blir et grotesk sammensurium av likt og ulikt, er en naturlig følge av fascismens funksjon og utvikling fra å være folkelig paraply over uforenlige motsigelser til å bli politisk uttrykk for kapitalismens åpne diktatur.

Som kulturbevegelse starter fascismen som sentimental dyrkelse av det enkle liv og "naturmenneskets" troskyldighet og kraft. Byliv og industri er bløff, impotens, urenheter og dekadens. Den lille eiendom er anstendigheten og arbeidsmoralens bastion. Men ettersom småborgerskapet aldri kan føre en egen klassepolitikk under kapitalismen, snubler det baklengs i sitt eget bakstrev og ender som kapitalistklassens heia-gjeng. Blod og jordmystikk munner ut i blod og jern. Og blod flytter det jevnt og sikkert under fascismens jernhel.

Nazikulturen finner sitt eneste trygge forankringspunkt i mytologien, i sagaen hinsides enhver sansbar realitet. Vikingmennesket i tåkeheimen på siden av fortid og framtid kan forene jordmennesket og jernmannen. I krigeren og valkyrien kan drøm og terror, sentimentalitet og brutalitet forenes.

Hamsuns heltegalleri gir en poetisk forsoning av det som den samfunnsmessige virkelighet aldri kan sammenføre. Vagabonden, eiendomsløs og blakk, sulten og genial, tilhører den samme mytiske "herreklasse" som superhelten Willatz Holmsen, hoffmannsønn, føydal grunneier og offiser. Skogmennesket, løytnanten og jegeren Glahn er i "slekt" med både væreier Mack og nybrottsbonden Isak Selanrå (les: Isak Sjølråderett!).

Oppkomstene Benoni og August er halvt helter, halvt skurker. Bare arbeiderne er krapyl. Ikke nødvendigvis som individer, men som uttrykk for proletaren som klassevesen.

Hvem var Hamsun selv som person? Både oppkomling og deklassert "aristokrat". Gjennom moren, storbondedatteren som ble småbrukerkone, opplevde Hamsun deklasseringen indirekte. Ved sin oppvekst hos morbroren, den autoritære og rike grunneier, opplevde Hamsun både nærhet og fjernhet til en klasse som har viktige fellestrekk med det føydale aristokrati. Etter en rotløs ungdom som proletar, vagabond og eventyrer, slår han seg opp i de solide mellomlag som berømt forfatter. For så å ende som grunneier, først i Nordland, så på Sørlandet. Om dikteren Hamsun kan iallfall det sies at han alltid var konsekvent fascist i motsetning til mange av hans uklare sympatisører.

Ø.S.

Kapitalismens hellige treenighet.

KAPITALEN - HÆREN - KIRKEN. (Spansk utg.)

"Se, jeg sier Eder, uten at I knuser disse tre, kommer I ingenlunde inn i sosialismens rike".

Uten en revolusjonær teori –
ingen revolusjonær bevegelse

KAs ELEMENTÆRSIRKEL I KOMMUNISTISK TEORI FORELIGGER!

Studieveiledningen til K.A.s nye elementærsirkel foreligger nå ferdig trykt.

Elementærsirkelen er ment å fungere som en første innfallsport til marxismen-leninismen og til KAs politikk, og egner seg også godt til selvstudium for dem som av forskjellige grunner ikke kan delta i en studiesirkel i direkte KA-regi. Sirkelen er delt opp i 5 møter, og det er utarbeidet spørsmål til hvert møte. Det 1. møtet tar opp politisk økonomi, og baserer seg på en grunnleggende innføring i emnet som er trykt opp i selve studieveiledningen. Emnet for møte 2 er samfunnsklassenes grunnlag og deres politiske bevegelser, med Det kommunistiske manifest som grunnlagsmateriale. 3. møte tar opp økonomisk og politisk kamp, basert på KAs hefte "Tvers gjennom lov til seier". På det 4. møte blir faglig politikk tatt opp, med Lenin: Staten,

Hovedavtalen LO/NAF og arbeidstvistloven som litteratur. 5. møte behandler KAs prinsippprogram og statutter.

Alt i alt et opplegg som gir en elementær utrustning i klassekampen. Når nå også KAs prinsippprogram og statutter foreligger i et eget hefte, burde forbundet selv nå ha skaffet seg det nødvendige grunnlag for økt rekrutteringsarbeid.

Elementærsirkelen koster komplett kr. 25,-, og bestilles fra KA, postboks 2863, Kampen, Oslo 5. Bruk bestillingsseddelen på annet sted i avisa!

TRYKKERISTREIK I OSLO: Ny "arbeidsrett" over arbeidsretten?

Den 14. november gjennomførte bokbinderne og typografene i Oslo en 1-times streik i forbindelse med Arbeidsrettens tidligere dom om at all grafisk utdannet arbeidskraft kan bruke de avanserte repro-kameraene som i dag benyttes i grafisk industri. Dette betyr at kjemigrafene og litografene får uthult sine faglige rettigheter.

Men gikk streiken ut på å markere vilje til å forkaste Arbeidsrettens dom, slik at trykkeriarbeiderne selv vil sørge for at dommen ikke blir mer verdt enn det papiet den er skrevet på?

Nei, grunnlaget for streiken var et krav om opprettelse av en ankeinstans over Arbeidsretten!

Vi gir vår fulle støtte til kjemigrafenes og litografenes kamp for å forsvare sine faglige rettigheter, men vi kan ikke med vår beste vilje

skjønne hvorfor en i denne kampen skulle streike for en slik ny ankeinstans. Ankeinstansen vil ikke kunne bli noe annet enn en ny "arbeidsrett" over den eksisterende Arbeidsretten, og i virkeligheten bare gi ytterligere legitimitet til Arbeidsrettens dommer.

Dommen i Arbeidsretten om den grafisk utdannede arbeidskraften er bare i tråd med Arbeidsrettens eneste funksjon: å sette rettsapparatet bak kapitalens interesser mot en kjempende arbeiderklasse. En ny ankeinstans vil få nøyaktig samme funksjon, og bare gi det borgerlige rettsapparatet ytterligere skinn av nøytralitet.

Arbeidsretten kan ikke bekjempes med nye "arbeidsretter", men bare ved å vise åpen vilje til å trosse rettens dommer – slik alle erfaringer fra bl. a. NORGAS-, Sauda- og Sporveis-streikene i 1970 og Holmenkolbane-streiken i 1974 demonstrerer.

En såkalt teknisk voldgiftsnemnd, som LO-ledelsen har ilt til med å foreslå i stedet for en ny ankeinstans, vil ikke være mer "teknisk" og mindre politisk enn andre klassesamarbeidsinstitusjoner, og må også avvises. Arbeiderne har bare seg selv og sin egen enhet å stole på. Ved fast og enhetlig å møte alle konkrete forsøk på uthuling av faget med direkte aksjoner vil arbeiderne effektivt kunne forsvare sine interesser. Når det nå sies at 1-times-streiken bare er begynnelsen, bør det være dette en har i tankene videre framover. – Dessuten er det mulig å få innarbeidet fagbeskyttelse i tariffavtalen til våren. Men dette forutsetter forbundsvis oppgjør, og dermed konsekvent kamp mot statens, NAFs og LO-ledelsens felles planer om samordning av oppgjøret!